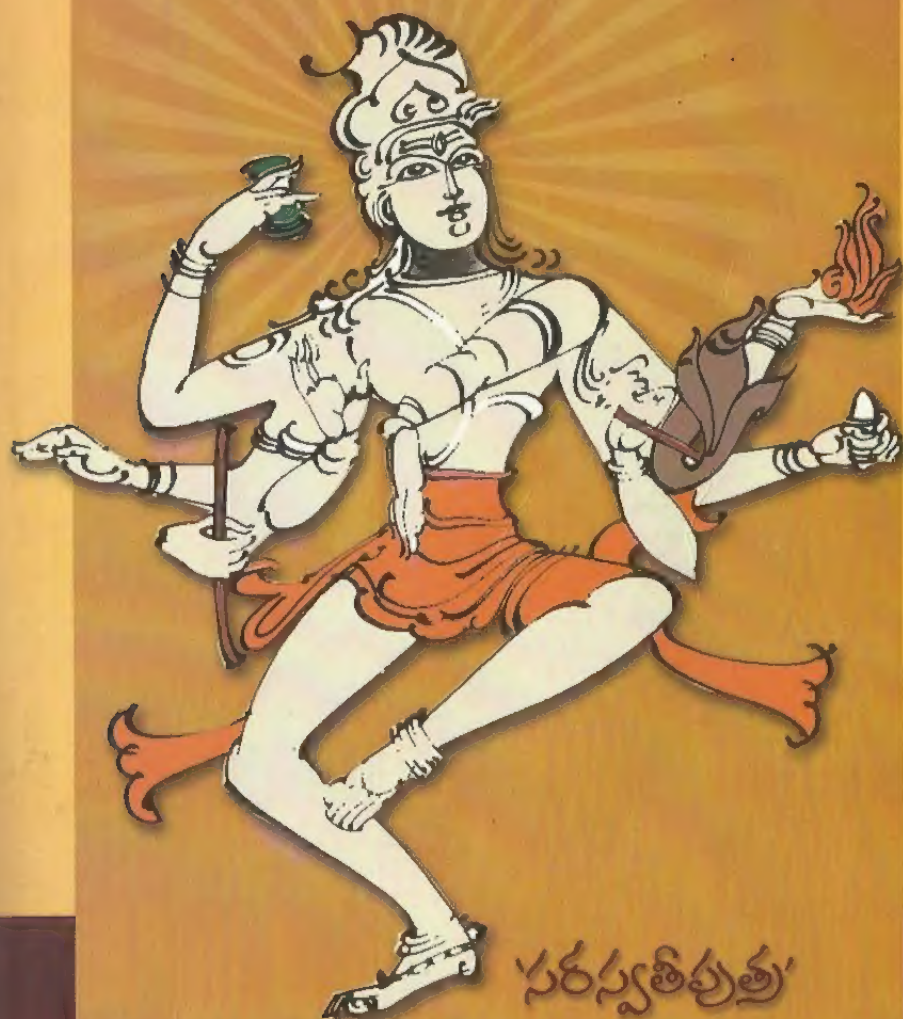

శివకర్ణామృతమ్

('శివతాండవ' సహితం)

'సర్వతత్వత్రు'
ప్రస్తుతం నరయణచార్య

అనేక భాషలు జర్జించుకొన్నవాడు
 అనేక సాహిత్యములు అకళించుకొన్నవాడు
 భారతదేశమంతయు తిరిగినవాడు
 వేల సన్మానములందినవాడు
 సంగీత సాహిత్యములలో దిట్ట
 అతులిత శేషముషీ విభావితుడైన వక్త
 సాహితీ మహామేరువు
 నూటికి పైగా గ్రంథములు వ్రాసినవాడు
 వ్రాసిన పంక్తి అంతయును వెలగలవాడు
 సాహిత్యములో అన్ని పోకడలుపోయినవాడు
 గతమును మరువనివాడు
 భావి నాహ్వానించినవాడు
 భావుక చక్రవర్తి
 బహుభాషలకాదాన ప్రదానము లొసగినవాడు
 శివానంద సరస్వతితో “సరస్వతీపుత్ర” బిరుదునందినవాడు
 “మహాకవి” అని జనులచే గౌరవింపబడినవాడు
 “పద్మశ్రీ” పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యులవారు.

శివకర్ణామృతమ్

మహాకవి బిరుదభాజ్ఞ

సరస్వతీపుత్ర ఇతి సమ్యానితేన

శ్రీమతా పుష్టపత్ని నారాయణాచార్యణ

రచితమ్

* శివకర్మామృతమ్ - పుట్టపర్తి నారాయణాచార్య *

శివకర్మామృతమ్

శేషశైల శిఖరాఽ ధివాసినః
కింకరాః పరమవైష్ణవా వయమ్
తత్తథాఽ పి శశిఖండశేఖరే
శాంకరే మహసి లీయతే మనః ॥

పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యః

శివకర్ణామృత కావ్య ముద్రణకు
సహృదయంతో అర్థిక సహాయం చేసిన
వేదమూర్తులు సద్గురు శివానందమూర్తిగారికి
ప్రణమిల్లుతూ...

పుట్టపర్తి నాగపట్నాని

SIVANANDA MURTY

Anandavan
BHEEMUNIPATNAM-531163
Visakhapatnam Dt. A.P.
Ph 9891-899586
08933 229505

శ్రీ శ్రీ:

డాక్టర్ సాగవద్దీని గారి కి శుభానివాదాలు. ఓం శ్రీగంధర్వ తేజశం
జాబులూ, సరస్వతీపుత్రుల రచన 'శ్రీ శివకర్ణామృతం' DTP కాపీ
అందినది. మీరు పంపిన ఇతర గ్రంథములు కూడ అందినవి. పురస్కృతం.

సరస్వతీపుత్రుల దర్శన మొకమారు పూర్వము చేసినందుంటేని.
మనోహరమైన వారి ప్రతిమాటా, పాటా చిత్రమునకు నిష్ఠ
విజ్ఞానదాయకములు. ఈ శివకర్ణామృత శతాధిక-శ్లోకరచన
ప్రసన్న మధురమై, శక్తిభావోద్ధృతమై ఉండుట బిచ్చమే
లేదు. భిక్షుని లక్ష్మణమూర్తిగారి తేజతెలుగు మాటలతో
చదువరులకు సుప్రసన్నమై భంసించుచున్నది. మీరు
చేయు ఈ గ్రంథము ప్రణా సాహిత్యభిరుచుని సమాజమునందు
పుష్టిచేయు గలదు.

శివకర్ణామృతం

భీమని పట్నం
7-9-2006

ಆಚಾರ್ಯ ರವ್ಯ ಶ್ರೀಕಾಂ

పూర్వ ఉపాధ్యక్షులు

ಬ್ರಾವಿಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

[illegible]

శ్రీమద్భక్తమృతకవచము పుష్పపత్రి నానాయకాచార్యుని నామ
జెనుతః శ్రీధిష్ణమయ . అష్టాక్షరీ తపవతానామ నామము . శ్రీమతే
శిల్పపురుషోనామన నమో నానాయకాయోతి వర్ణతమ నిత్యప్రభు
భక్తు పాదరంజనులీ నా శిష్యులంతుంకనిముది, తంతిమనో భవహాన
రమ్యో అసి ధిష్ణుకున్మ నానాయకాచార్యువారి విష్ణుభక్తి పంతకథ
అర్థం జెనుకరివచ్చు. విష్ణువక్త్రచారితి పంతకథ భక్తి, పుష్పపత్రి, పుష్పా
శిల్పనిగూడా అంబో భక్తి పుష్పవక్త్రులనామ . శ్రీమదాశ్రమనిర్దేశి
అభిన్నంగా భావించిన కవివర్ణము ఆనాటియుగాలు. కనుకకవివర్ణ
వరమధిష్ణ పుష్పాశ్రమ శ్రీమదాశ్రమార్జు వర్ణము శ్రీమభక్తి పాదరంజన
శ్రీమద్భక్తమృతకవచార్జు నామనామము.

ఈ విషయముపై అచార్యుల వాగ్వివాదము కలిగినది. ఇది కలిగినది యప్పుడు.

అవైతల కరుణాధివాసిన్:

శివరాత్రి పండుగ ప్రశంస పాటలు

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ಕಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡುವ ಮನಸ್ಸು (49)

అంబాకాళి పుష్పవరాయణ మాస్తిక

క్రి. నా. గ. మ. ల. క. ల. న. పు. వి. త. న. ధ. మ. ల.

నాగయ్యగారు రావించం నవళుచం(ద) పూస

కర్ణావళి తం జులయ కాయగవీన ద్వక్ష్మ (58)

[illegible]

(ఇది వందల నాలుగవ వరుస పాఠశాల)

అంతా కలిసి బసవరా నిరవం వధామి

కొలది ముడియి మ. క. హైద్రాబాదు మహావ. హైద్రాబాదు

శ్రీరాధాకృష్ణ సమీపము నుండి నివృత్తమునకు వచ్చును ?

ఇతరు గామనాచార్యులైన, కౌశల్యులు ఇవనాచార్యులైన యొకటే
రని, కనుకనే తపోధను ధైర్య గారదాదులు ఇక ప్రాణాన్ని పాతించక
అయిదుగురి వారి కింది ధీకంబు వివరిస్తున్నాము.

గామనామయవకర్మణో శివో
కైశవో ఇవతపానువక్తః
గారదాదులు నయస్తపోధనాః
శ్రీవక్త్రేష్టవళిదాం విశయాః (74)

స్తోత్రవాక్యాల్లో సాధారణంగా భగవంతుని రూపాన్ని, గుణగణాలను
మాహాత్మ్యాన్ని, తలచుకుని భక్తి తనయల తనగా స్తుతించడం కనిపిస్తుంది.
దీనిని పామి భక్తులు భగవంతునికి పుష్కలమైన వేడుకగా ఉండగలగా
కనిపిస్తుంది. స్తోత్రాల్లోని శ్రియ పంతుని సత్తులగా, మృదు భావనలతో
గా, చల్లగా వారనాభితులగా ఉంటుంది. పుట్టపర్తివాడు పైరులు
నన్నిటినీ మేరవించి ఇవకర్మామృతాన్ని చక్కని స్తోత్రగావనగా,
ఎదురుగా వుండగా తర్జుణిగాదు.

అయిదుగురి వారి కవిత్వాల్లో ఓకొక ఉదాహరణ

వాసేంద్రిత్రం సమాధం నమదలక భరం నభగాజివశోత్రం
జనమంధ్రేతులామం సుగవవరితతం అబ్బిమోహభగవతి
వర్ణనామృతమృతమృతం నయవతి భక్తికర్మమంగం సగానం
శ్రీవక్త్రేష్టనందవేక్షక పుష్కలమృతమృతం కించదత్త్రేష్టనమి (75)

ఇది పుగలకర్మణ్యం ఇచ్చి రూపము, నాల్గొకడంటి ఆతని తత్వా
ము వర్ణించుటయ్యును భవమృత తోటను తన మృదలించు ప్రజా
ఇంచుగాక అది కవి పాల్గిస్తూ ఆ తోటను శ్రీవక్త్రేష్టనందానికి అది
నమృత అద్వైతానికి నమి అని అంటున్నాడు. ధీకంబు శ్రీవక్త్రే
నందవేక్షక, పుష్కలమృతమృతం కించదత్త్రేష్టనమి
అని వాక్యంబు తెలుసు. అనికట్టిం - తోటను ఇతర వక్త్రేష్టనమి
తోటియెవరిగా ఉప్పుడం వల్ల ఇది కించం కలగజేయక తోటను
గ్రహించు. కాని చచ్చి అయిదుగురు ఇవకర్మ సాక్షాత్తుగా
ఉప్పుక శ్రీవక్త్రేష్ట, శ్రీవక్త్రేష్ట అని కాంతిపూరితం, తోటియెవరి
వర్ణించడం కనిపిస్తుంది. కాని ఉదాహరణలు

కమపృథివితం యామ చక్రశ్రీ మమేంద్రేత్రయోః (64)

గాంతిః కలహం పువయో మురియో గాంతిమి (70)

గాంధీ మమసి తాయితే మనః (25)

గాంధీ మమసి తాయితే మనః (49)

నమిలాలసరం మహాః (25)

రమిదంస గులి వినిలవ్యకర్మణ-

స్థిరయోగము మహానీధుతాంకానీ (13)

రమినియం జయతే శాంతకం చోదః (26)

పునెడరమృతననమై కృతం మహాః (91)

అనాదులవాత కవాలంబర ప్రయోగాలు పంపి మృగయ వర్ణయగా
ఉంటాయి. బకతీడం డు శిశువులు గమనించుకో

పుమిభేదాయకం నయన సాయకం

దీప్త గాయకం ద్విత్విజాయకమీ

కమిదిధాయకం సోభనాయకం

మదనమృతం మృగయ పానద్రవ్యే (78)

క్రితదిగంబరం చిరుకీలాంబరం

వాలకంధరం భ్రావంధురమీ

భౌననసుందరం క్రితానందరం

రవపురందరం వారముపానద్రవ్యే (79)

శ్రుతి సుభగత్యం కల ఇలాంటి క్రితాలు మరింతవని ఉన్నాయి.

(2, 14, 18, 28, 29, 36, 37, 51, 54, 77, 80 మొదల)

'కాశీపత్రం వా శుభా విశేషం' (116) అని కాశీపత్రం భావం

వీటికి అనాదులవాత వివేకం సముత్పన్నమైంది. అయినప్పుడు
మృత్యు గాలి వర్షములైన ఆకాశి భౌమ దేవతావలననే తలపెట్ట
ఉంటుంది. ఈ విషయం మనకి తెలియి క్రితపాదాలని గమనించు-
కోండి.

భూకృత్యం వృత్తి కదా ను విహికయశ్చే (111)

సర్వకృత్యం వృత్తి కదా ను విహికయశ్చే (112)

గాలికృత్యం వృత్తి కదా ను విహికయశ్చే (113)

వాతకృత్యం వృత్తి కదా ను విహికయశ్చే (114)

వైఖ్యాలు సముద్రం నుండి జలాన్ని గ్రహించి మళ్ళీ అలాగే
వైఖ్యం నుండి శుభ్రమై గిరిమీద పడితూన్న శివేశ్వరి వివేకం
మృత్యువుగా మారిపోతుంది. వాత నిరవంతా సు, సమేతుగా
గిరిమీద పడితూంది.

శివేశ్వర దత్తం గిరిమీద శివాద్వైత వివేకతమే

వర్ణించి పా వయో మిథ్యాః పునఃప్రత్యేక వాక్య రసం (120)

* శివకర్ణామృతమ్ - ప్రస్తుత నిరయభావ్య *

కావ్యమునందు యివ్వకున్నట్లుగా ఈ శివకర్ణామృతం నిరయభావమున వి
వేషమే

చివరగా ముగించుము. ఎప్పుడో - కావ్యపు ముప్పై ఐదొక్క శ్లోకము-
యివ్వకొనెను స్వీకృత్యలతో వాసుకున్న వాచపూత సామంత వామ
నీ! ఎవరి ద్వారానో నా చేతికి వచ్చుండు. సామంత వాసి నట్లు నున్న
యెవర ఈ పుత్రులైనా యొక నాకు ఉన్నవే యెదు. మిత్రులు ద్వాత్రయగా
యెదులు గారు " ఇవలగి పుట్టి పత్రి వామ వాసి యుండునున్న వాసియు
లంకి ఉత్తరంబు వాసి నాను. జూని పుట్టి పత్రి వామ వాసి యుండు. వారికి
ఎక పుత్రుని వాసి నున్న నాను. జూని ఎవరగానో ముద్రించవలెనని
యెన్నులు " అని వేణుగ-న్నులు. లవలశం సామంత వామ వామ
వలసిందిగా వేణుగ వ్రాసెను సామంత వామ వామ వారిని కలిగి నానెయి! ఏయెను
వా వ్రాసెను సామంత వామ వామ సామంత వామ వారిని భార్య నాకుం
సామంత వామ వారిని పంపి ఉత్తరంబు చేసి నాను.

పుట్టి పత్రి వారి పుత్రుల ద్వాత్రయమున నానవలెనని నాను నుం
'జూని పంపి గారి కలిగి క పుత్రుల ఈ గుంభాన్ని జూని వ్రాసెను
యొక గారి ఎవరగానో ముద్రించు పుత్రులం చేయకున్నండును
వారిని లభింపండు న్నును.

శివకర్ణామృతం కావ్యం నానాయితా వినిశ్చితమే
వాచకాం శివతత్త్వప్రతిపాదక ముదగత
శివాగ్రామిని

సూనందులు...

ఈ క్షణాలు ఉత్సాహ, ఉత్సాహ భరితంగా ఉన్నాయి. రచనా కాలం తరువాత దాదాపు యాభై సంవత్సరాలగు ముద్రణ భాగ్యానికి నోచుకుంటున్న 'శివకర్ణామృతమ్', చతుర్థశ భాషా గహన వీధివిహారి పద్మశ్రీ డాక్టర్ పుట్టపర్తి నారాయణాచార్యుల వారి సంస్కృత రచన. వారు అభిలషించినట్లు - భావార్థంతోడే వెలువడుతుండటం - నా ఉత్సాహానికి ఉద్వేగానికి కారణం.

శివకర్ణామృతమ్ వ్రాతప్రతి దొరకక మా అయ్యగారు పుట్టపర్తివారు చాలా అవేదన చెందటం నాకు తెలుసును. గజ్జెల మల్లారెడ్డి గారన్నట్టు పట్టువిద్య ఎరుగని, పురమీలు తెలియని కవితా విద్యమాత్రమే తెలిసిన ఆ సాహిత్యరవి ఎప్పుడూ వాపోతూనే వుండేవారు. 'నా రచన ఏనాడూ వ్రాసిన వెంటనే ముద్రించబడలేదు' అని! 'శ్రీనివాస ప్రబంధమూ' 'పందరీభాగవతము' 'జనప్రియ రామాయణం' వంటి రచనలన్నీ వ్రాతప్రతి రూపంలో వుండగానే ప్రసిద్ధలై తరువాత ఎంతకాలానికో ప్రచురించబడ్డాయి. కానీ శివకర్ణామృతమ్ వ్రాతప్రతి అసలు వారికి లభ్యంకాలేదు.

వారు కీర్తికాయులైన తరువాత 2000-2001 ప్రాంతాల్లో ఆ వ్రాతప్రతి పాలెం-సంస్కృత కళాశాల అప్పటి డిప్యూటీ డైరెక్టర్ శ్రీమాన్ శ్రీరంగాచార్యుల వారి ద్వారా లభ్యంకావటం కీలకం నా అదృష్టమే! ఆ ప్రతిని అలకిని అందుకున్న వెంటనే దానిని ముద్రించాలన్న నా ఉత్సాహానికి అడ్డుకట్ట వేశాయి, చివరి వాక్యాలు : "శ్రీమాన్ పుట్టపర్తివారు వ్రాసియుంచున్న, కాగితాల నుండి ఉద్ధరించి వ్రాసిన దీనిని పుట్టపర్తివారు చూచిరి. వారికి ఒక గ్రాహిని వ్రాసి యిచ్చినాను. దీనిని వివరణతో ముద్రించవలెనని అన్నారు. - శ్రీరంగాచార్య 11.5.1964 మా అయ్యగారి అభీష్టం మేరకు వివరణతో సహా ముద్రించవలెనన్న ఆపత్రయం యీ నాటికి-కార్యరూపం దాల్చటానికి కారణం నా వరంగల్ ఆకాశవాణి బ్రాహ్మిని బదిలీ.

2003లో బదిలీమీద అక్కడికి వెళ్ళినపుడు అక్కడ సాహిత్య కార్యక్రమాలకు అగ్రగణ్యులు ఆచార్యపేర్వారం జగన్నాథంగారు, ఆచార్య కోవెల సుప్రసన్నాచార్యగారు, సాహితీరాజురంగారావు గారు ఆచార్య శ్రీ లక్ష్మణమూర్తిగారు, ఆచార్య అనుమాండ్ల ముద్దుగారు, ఆచార్య కాత్యాయనీ విద్యుమేగారు, డాక్టర్ అంపశయ్య నవీన్ గారు, శ్రీరంగస్వామిగారు, శ్రీగిరిజామనోహర్ బాబుగారు, శ్రీనాగిళ్ళరామశాస్త్రిగారు,

డాక్టర్ వర్ణుల రంగాచార్యగారు, ఆచార్య హరిసనత్ కుమార్ గారు, శ్రీపొట్లపల్లి శ్రీనివాసరావుగారు శ్రీదర్శనయనం, శ్రీనివాసాచార్యగారు వీరంతా తరచూ విచ్చేసేవారు.

సాహిత్య వాతావరణంతో సదా పరిమళభరితంగా వుండేదా కేంద్రం ఎప్పుడూ. ముఖ్యంగా ఆచార్య శ్రీ లక్ష్మణమూర్తిగారు మా అయ్యగారి అసమాన సాహితీ ప్రకర్ష అనితర సాధ్య సాహిత్యసృష్టి ఋషితుల్య సాహితీ తపోనిష్ఠ గురించి అనర్గళంగా ఆర్థంగా మాట్లాడుతుంటే నా కళ్ళు చెమర్చేవి. 1963-64 ప్రాంతాలలో న్యూసైన్స్ కళాశాలలోని ఆంగ్లవిభాగంలో పనిచేస్తున్న సమయంలో పుట్టపర్తివారిని తమ సోదరులు శ్రీరంగాచార్యులు, ఆచార్య రవ్వా శ్రీహరిగారలతో తరచూ కలవటం, సాహిత్యచర్చల్లో పాల్గొనటం, వారి సాహిత్యాన్ని ఆరాధనా భావంతో పరించటం - యివన్నీ వారి మాటల్లోనే వింటుంటే నాకక్కడ మరో పుట్టిల్లు లభించినంత సంబరం కలిగేది. సంస్కృతాంధ్రాంగ్లాలో అద్వితీయ ప్రతిభా సంపన్నులు మనస్వి శ్రీమాన్ శ్రీలక్ష్మణమూర్తిగారి ముందు ఓసారి నా అభ్యర్థననుంచాను- 'అయ్యగారి 'శివకర్ణామృత' సంస్కృత రచనకు భావార్థం వ్రాస్తారా!' అని! వారు వెంటనే అంగీకరించారు. వ్రాతప్రతి లభించిన వైనం విని 'శ్రీరంగాచార్యులు మా తమ్ముడే గద!' అన్నారు. అంతేకాదు. అప్పట్లో శ్రీహరిగారూ, శ్రీరంగాచార్యులుగారూ కలిసి శివకర్ణామృతమ్ శుద్ధప్రతిని తయారుచేశారనే గూడా చెప్పారు. శ్రీరంగాచార్యుల వారి వద్ద లభించిన వ్రాతప్రతిని మళ్ళీ శ్రీగిరిజా మనోహరబాబు తమ ముత్యాలకోవ వంటి వ్రాతలో తీర్చిదిద్దగా శ్రీలక్ష్మణమూర్తిగారు సులభ సుందరభావార్థాన్ని మూలం వలనే కోమలకాంత పదావళి విలసితంగా, నిసర్గరమణీయంగా, మనోజ్ఞంగా కూర్చారు. డిటిపిలో తప్పొప్పులనూ ఓపికగా వాదే సవరించారు. అంతేకాదు ఈ కావ్యానికి అనుబంధంగా ప్రచురించిన అయ్యగారి విశ్వవిఖ్యాత రచన "శివతాండవమ్" లోని శోక్లాలు కూడా భావార్థాన్ని సమకూర్చారు. "శివకర్ణామృతమ్" చివరి శుద్ధప్రతిని ఆచార్య రవ్వా శ్రీహరిగారు సహృదయంలో సరిదిద్ది ఈ మహాత్కార్యంలో సహకరించారు. శివకర్ణామృత కావ్యాన్ని విద్యత్కర్ణామృతంగా అభివర్ణిస్తూ ముందుమాట కూడా వ్రాశారు.

మొత్తానికి నలభైదేని సంవత్సరాల క్రితం పుట్టపర్తివారి కలం నుండి అక్షరరూపం దాల్చిన 'శివకర్ణామృతమ్' ఈ నాటికి సాహితీ సరస్వతి అపురూప కంఠమాలగా అలంకరింపబడుతున్నది ఈ సందర్భంగా ఈ మిత్రత్రయానికి నేను సదా ఋణగ్రస్తురాలిని!

భారతీయ సంస్కృతీ ప్రాచీన పునరుద్ధరణలో అవిశ్రాంతంగా కృషి చేస్తూ, గురు సంప్రదాయ వైశిష్ట్యాన్ని విశ్వవృద్ధయంపై ప్రతిష్ఠింపజేస్తున్న సద్గురు శ్రీశివానందమూర్తి గారు, యీ గ్రంథ ముద్రణకై ఆర్థిక సహాయం చేయటమేకాక ఆశీస్సులనూ అందించారు వారికి నా వినయాంజులులు

ఇక కదప జిల్లా ప్రొద్దుటూరు నడిబొడ్డున పుట్టపర్తివారి కాంస్య విగ్రహం ప్రతిష్ఠించబోతున్న వార్త వెనుక పుట్టపర్తిసాహితీవీరం కార్యదర్శి జింకా సుబ్రహ్మణ్యం

* శివకర్ణామృతమ్ - పుట్టపర్తి నారాయణాచార్య *

అంకురిత దీక్ష, తపస్సు, అక్కడి జనవాహిని ఆత్మీయతా బంధం ఎంతో పటిష్టంగా, ప్రత్యక్షంగా సమీక్షంగానూ వుండటం కారణం. ఒక మహా కవి కీర్తికాయులైన ఒక్క సంవత్సరానికే (1991లో) వారి విగ్రహస్థాపనను జరిపి, వారిని గుండెల్లో నిల్పుకోవడం - తెలుగు నేల మీద ఒక్క పుట్టపర్తికే చెల్లింది. గత సెప్టెంబర్ మాసంలో కొన్ని రాజకీయశక్తులు 15 సంవత్సరాల క్రితం స్థాపించిన ఆ విగ్రహాన్ని తొలగించినప్పుడు అక్కడి ప్రజానీకం ధర్మాల్లోనూ నిరసనల ప్రదర్శనల్లోనూ పాల్గొనటం చూసి, మా అయ్యగారి పట్ల అక్కడి ప్రజల అభిమానానికి మనసు ద్రవించి పోయింది. అన్ని రాజకీయ పార్టీలూ, కొందరూ అధికారపార్టీ నాయకులూ, ప్రముఖ సాహితీవేత్తలూ సైతం విగ్రహం తొలగింపు పట్ల అసంతృప్తి వ్యక్తం చేయటం వెనుక శతాధికగ్రంథకర్తగా, నిర్విరామ సాహితీ జిజ్ఞాసువుగా, నిష్కలంక సాహిత్య సేవకునిగా, శేముషీ వైభవ సంపన్నులుగా అయ్యగారికున్న గుర్తింపు తెలిసివచ్చింది.

రెండోసారి, కాంస్యవిగ్రహస్థాపన జరుగబోతుండటం - మరోమారు పుట్టపర్తి ఇలపై ఆవతరించినట్లే!

‘రమణీయం ప్రసన్నాంబు సన్మనుష్య మనోయథా’ ప్రసన్నమైన జలం సజ్జనుని మనస్సులా రమణీయమన్నారు వాల్మీకి. యీ గ్రంథముద్రణలో ఇలాంటి ఎంతో మంది ఋషుల సహకారం లభించడం మా అయ్యగారు - పుట్టపర్తి వారి సాహితీ మూర్తిమత్వానికి నిలుపుటద్దం.

ప్రముఖుల నుంచి మా అయ్యగారు అందుకున్న లేఖలు, వ్రాసిన లేఖ, వివిధ ఘట్టాల్లో వారు పాల్గొన్న ఛాయా చిత్రాలు చివరి పేజీల్లో పొందుపరచటం జరిగింది.

గ్రంథ ముద్రణలో ఎప్పటిలాగే సహకరించిన అంకుశగ్రాఫిక్స్, చి.సా. క్రాంతికి, అశ్వతి ప్రింటర్స్ కిరణ్ కూ కృతజ్ఞతలు

‘శివకర్ణామృతమ్’ లో పుట్టపర్తివారి పరిణత ప్రజ్ఞ, మధుమయ పణితి, మరందధారా మధుమయ కవిత్వ మధుపానానికి - సాహితీపిపాసువులకు స్వాగతం !

వినమ్రంగా

పుట్టపర్తి నాగసద్మిని

శివకర్మామృతమ్

‘సరస్వతీపుత్ర’

పుట్టపర్తి నారాయణాచార్య

సరళ భావార్థం

ఆచార్య ఎస్. లక్ష్మణమూర్తి

* శివకర్తామృతమ్ - పుట్టుపర్తి నారాయణాచార్య *

శివకర్తామృతమ్

1. కళానిధికలావతీకలితజాటవాదీలన
త్రివిష్టవతరంగిణీ లలితకాండవాడంబరః
మదాంచితవిలోచనో మధురముగ్ధవేషస్సదా
పరిమృరతు మానసే గిరిసుతామరాగాంకురః

చంద్రవంకతో విరాజల్లే జటా జాటంలో నడయాడు గంగానదీ మృదుల
తో శోభిస్తూ, మదాలసమైన కన్నులతో, అందంగా ఆకట్టుకునే వేషంతో
సమాంకుర రూపుడైన శివుడు మానసమునందు ప్రకాశించుగాక!

పిఘాతిపరిశోభితం ప్రచురభూతి సంశోభితం
శరాంచిత కపాలినం గగనపంక్తనచ్చూలితమ్
సరాస్థిపయమాలినం సకలలోకనంపాలినం
... హృది ప్రాయం, మదనగర్వసర్వంకపమ్

అలరారుతూ, విస్తారమైన సంపదతో ఒప్పురుతూ, చేతిలో
అకాశమంత ఎత్తుగా వ్యాపించి, అస్థికలను మాలగా వేసికొని,
మన్నుడుని గర్వాన్ని నిశ్శృంఖలా రూపుమాపిన ప్రీతి పాత్రుడైన

శివకర్మముక్తిమ్

1. కళానిధికలావతీకలితజూటవాటిలస

త్రివిష్టపతరంగిణీ లలితతాండవాడంబరః

మదాంచితవిలోచనో మధురముగ్ధవేషస్సదా

పరిస్సరతు మానసే గిరిసుతానురాగాంకురః

చంద్రవంకతో విరాజిల్లే జటా జూటంలో నడయాడు గంగానదీ మృదుల తాండవంతో శోభిస్తూ, మదాలసమైన కన్నులతో, అందంగా ఆకట్టుకునే వేషంతో పార్వతీ ప్రేమాంకుర రూపుడైన శివుడు మానసమునందు ప్రకాశించుగాక!

2. విభూతిపరిశోభితం ప్రచురభూతి సంశోభితం

కరాంచిత కపాలినం గగనసంగ్రసచ్ఛాలినమ్

సరాస్థిచయమాలినం సకలలోకసంపాలినం

దధీమహి హృది ప్రియం, మదనగర్వసర్వంకషమ్

విభూతితో అలరారుతూ, విస్తారమైన సంపదతో ఒప్పారుతూ, చేతిలో కపాలాన్ని ధరించి, ఆకాశమంత ఎత్తుగా వ్యాపించి, అస్థికలను మాలగా వేసికొని, గగనలోకాలని పాలిస్తూ, మన్మథుని గర్వాన్ని నిశ్శేషంగా రూపుమాపిన ప్రీతి పాత్రుడైన శివుణ్ణి మనస్సులో నిలుపుకుందాం

3. దయారసతరంగితం కమపి గౌరవేహం వహన్
 తుషారగిరిమస్తకే విలసితస్సుపర్యాదిభిః
 కఠోరవృజినాటవీ పటలభస్మసాత్కర్మరః
 చకాస్తు నిటలాంబకస్సతతమార్ద్రతంద్రే హృది

దయారసంనిండారే తెల్లని దేహంతో హిమగిరి తటంపై దేవతలతో కొలువు
 దీరిన, కఠోరమైన పాపాటవిని దహించి బూడిదగా చేసిన, నిటలాక్షుడు ప్రేమార్ద్రమైన
 హృదయంతో ప్రకాశించుగాక!

4. పరావర పరంపరా పరిణతాత్మవాదాదిభి
 స్సనాతన ఉదంచితస్సతతరాగభావార్ధితః
 సదాఽవతు తదర్చకద్రుహిణముఖ్య దేవావళీ
 శిరస్తలసముల్లసల్లలిత పాదపద్మే హరః ॥

పరమూ, అవరమూ అనే పదాలతో నిబిడమైన ఆత్మవాదాలకు అందని
 వాడు, సనాతనుడు, ప్రేమపూర్ణమైన ఆర్ద్రమనస్కుడు, ఆనంద పరవశులైన
 బ్రహ్మాదిదేవతల శిరస్సులపై తన పాదపద్మాలను అనుగ్రహించిన శివుడు ఎల్లకాలము
 రక్షించుగాక!

5. మరాళమదమర్దనప్రథితయాన విద్యాధరీ
 కరాంచితకలక్యణత్కనక కంకణాడంబరమ్
 చిరం సముపసేవితస్సితఘనోపమైశ్చామరై
 ర్హరే వసతు మే బురజ్జలనిబద్ధయోర్నేత్రయోః॥

అందమైన నడకలతో హంసలగర్వాన్ని హరించే విద్యాధర కాంతలు అవ్యక్త
 మధురమైన తమ కంకణధ్వనితో తెల్లని చామరములను వీస్తూ సేవించే శివుడు,
 ఆనందాశ్రవులతో నిండిన కన్నులముందు కన్పించుగాక!

6. తుషారగిరికన్యకావిపులలోచనాఽఽ కేశర
 స్మితాఽఽ ద్రవమల్లికాసుభగదృష్టి నిష్ఠీవితః
 గజాఽఽ సురసితక్షుత ప్రథితదంతకోటిజ్వల
 త్కిణాంకపరిభూషితస్మరహరస్సమారక్షతు॥

చిరునవ్వులు చిందిస్తున్న పార్వతీదేవీ విపులనేత్రాల్లో వెలుగొందే చూపులే మల్లికాపుష్పాలుగా, గజాసురుని వాడియైన దంతాలరాపిడి వలన కాయగాచిన శరీరంతో శోభించే మదనాంతకుడు రక్షించుగాక!

7. మునీశ్వరగణావనాయతవిలోచనప్రసవ
త్సూపానలిలకర్ణమత్తుహినపర్యతోపత్యకమ్!
ప్రదాకువిభుకంకణం చికురపర్యటత్కంకణం
స్మరామి విభుశేఖరం విబుధశేఖరం శూలిసమ్॥

మునీశ్వరులను రక్షించే విశాలనేత్రాల నుండి జాలువారు కృపాజలంతో హిమవత్పర్వతసానువులు తడిసిపోయినాయి. మహాసర్పాలను కంకణాలుగా ధరించినాడు. జటాజూటంలో నీరు నిండ్చారంది. చంద్రరేఖను శిరోభూషణంగా చేసుకున్నాడు. శూలాన్ని ధరించిన ఆ మహాదేవుణ్ణి స్మరిస్తున్నాను.

8. స్మితసుమనసగుచ్ఛో, రక్తజాతీకిసాక్షః
సురసముదయబాహ్నేస్సంతతం సిక్తపాదః!
భుజయుగధృఢశాఖః పుణ్యమాత్రేణ లభ్యో
వితరతు మదభీష్టం శాంభవః కల్పవృక్షః॥

ఆయన చిరునవ్వు పూగుత్తివలె ఉన్నది. ఎఱ్ఱని జటాజూటం చివురుటాకులా ఉన్నది. దేవతల ఆనంద బాహ్మలతో నిరంతరం ఆయన పాదాలు తడిసిపో ఉన్నాయి. ఆయన భుజాలు బలమైన శాఖల్లా ఉన్నాయి. ఆయన నిజంగా శంభుని రూపంలో ఉన్న కల్పవృక్షం. అది కేవలం పుణ్యంతో లభ్యమౌతుంది. ఆ కల్పవృక్షం నా కోరికలను అనుగ్రహించుగాక!

9. అర్థజాని రవతాచ్ఛిపివిష్టో
నేతినేతి వచసా ప్రతిపాద్యః॥
అంతరేణ కరుణాం న నివృత్తి
ర్యన్య జన్మ శబలన్య నృజంతోః॥

ఆయన అర్థ శరీరంలో భార్యను ధరించినవాడు. కేవలం 'నేతి' 'నేతి' పదాలతో చిరుగుంప యోగ్యుడు. ఆయన దయలేనిదే అనేక జన్మవ్యాకులుడైన మానవునికి శిక్ష లభించదు.

10. న శ్రుత్యా న బహుధా తపసా నార్చనేన న జపేన దమేన।

భావభక్తిరసికశృశి చూడస్సర్వదా మమ పురఃప్రసర్పతు॥

వేదంకానీ, తపస్సుకానీ, అర్చనకానీ, జపంకానీ, దమంకానీ, ఆయనను ప్రసన్నం చేసికోలేవు. కేవలం భక్తి భావంచేతనే ఆయన వశుడౌతాడు. చంద్రుణ్ణి జటాజూటంలో ధరించిన ఆ శివుడు ఎల్లప్పుడూ నాముందు కన్పించుగాక!

11. గురవే నమోఽస్తు మురవైరిమస్తక

ప్రలనన్మణీగణవిరాజితాంఘ్రయే।

నవసాంధ్య వర్ణ గజకృత్రివాససే

భువనావనాయ దృఢచిత్తమూర్తయే॥

ఆయన పాదపద్మాలు విష్ణుశిరస్తలంపై వెలిగే మణులతో విరాజిల్లుతున్నాయి. సంద్యారుణకాంతితో తొణికిసలాడే గజచర్మాన్ని ధరించినాడు. చతుర్దశ భువనాలను రక్షించడానికి దృఢసంకల్పం చేసినవాడు. ఆ మహితాత్ముడైన శివునకు నమస్కారము.

12. గురవే నమోఽస్తు నిటలాక్షబంధ్రమ

ల్లయవహ్నిలీఢగగనాయ భాస్వతే।

ఘనతాండవాఽభిముఖవక్రనిర్గమ

ద్విపులాఽట్టహాసమహతే స్వయంభువే॥

ఆయన ఫాలనేత్రం నుండి అగ్ని అన్నిదిశల్లో క్రమ్ముకొని ఆకాశాన్ని బెంచే లెత్తిస్తున్నది. ఆయన తేజస్సుతో వెలిగిపోతున్నాడు. గొప్పతాండవ ప్రదర్శనకు ముందుగా వెలువడిన ఆయన విపులమైన వికటాట్టహాసం ఆయన మహత్వాన్ని చాటుతున్నది. స్వయంభువుడై మహితాత్ముడైన ఆశివునకు నమస్కారము.

13. గురవే నమోఽస్తు గిరిజారసాక్షదృ

క్పరిపీత దివ్యతనవే గజద్విషే।

రటదంపకూటవినిబద్ధకర్ప రాఽ

స్థిచయాఽభిరామ మహాసే ధుతాంహసే॥

రసనిర్భరమైన కన్నులతో పార్వతి ఆయన దివ్య సౌందర్యాన్ని తనివిదీరా చూస్తున్నది. ఆయన గజాసురుని సంహరించిన యోధుడు. బలిష్ఠమైన భుజాంతరంలో ధరించిన కపాలమాలతో ఒప్పారుతున్నాడు. ఆయన పాపాలన్నింటినీ హరిస్తాడు. ఆ మహితాత్ముడైన శివునకు నమస్కారము.

14. గురవే నమోఽస్తు పరతత్త్వరూపితే
గురవే నమోఽస్తు భవరోగహరిణే,
గురవే నమోఽస్తు భవజన్మతారిణే
గురవే నమోఽస్తు శివరూపధారిణే॥

పరతత్త్వమే ఆయన ఆకృతి. ఆయన సంసార వ్యాధిని హరిస్తాడు. అనేక జన్మరూపమైన సముద్రం నుండి గట్టెక్కిస్తాడు. మంగళరూపాన్ని ధరించి ప్రసన్నంగా ఉంటాడు. ఆ శివునికి నమస్కారము.

15. గిరిజానయనాబ్జలస
చ్ఛిక్యకణకజ్వలవిసేలరుచినిచితమ్,
మాధుర్యాదపి మధురం
మదగంధిలమీక్షణం మహేశస్య॥

పార్వతీ దేవిని తదేకదీక్షతో చూస్తూ ఉంటే ఆ దేవి కన్నుల కాటుకరంగులను చూపుకీ అంటుకున్నట్లున్నది. ఆయన చూపు మాధుర్య గుణం కంటే మధురంగా మదభరితమై ఉన్నది.

16. రతిజాగరకుట్ఫలితం
కించిదరుణమబ్జచంద్రికావలితమ్
కరుణానివిడితమవతా
త్కాంతతమం వీక్షణం గిరీశస్య॥

కాస్త లరుణమై, రతిజాగరంతో అలిసి అరమోడై, వెన్నెలకు మూసికొన్న పరిలాగా మనోహరమై దయతోనిండారిన మహేశుని అందమైన చూడ్కి అందరినీ చుగాక!

17. లలితాలలితాధరమణి
పరిచుంబనసౌఖ్యముద్రితాన్నయనాత్,
జగతి పరం జానీమః
స పినాకేశ్చంద్రచంద్రికావలితాత్॥

పార్వతిమధురాధరాన్ని ముద్దాడిన సౌఖ్యంతో పరవశమై, వెన్నెలనిండిన సుందర సౌందర్యాన్ని మించింది మరొకటి జగత్తులో మాకు తెలియదు.

18. కపాలీ భిక్షాశీ పితృవననివాసీ పశుపతి
 ర్వినాశీ పాపానాం స్మృతమధురవేషీ మృగధరః
 పరాసందస్తోత్ర శ్రవణమృదుసంచాలితశిరాః
 విధత్వామంఘ్రిం మే మనసి తపసా ధూతతమసి॥

కపాలాన్ని పట్టుకొని, భిక్షాటనంచేస్తూ, శృశానంలో నివసిస్తూ, పాపాలను హరిస్తూ, చిరునవ్వుతో అందంగా కనిపిస్తూ మృగచర్మాన్ని ధరించి, ఆనందంగా భక్తులు స్తుతింపగా విని శిరఃకంపం చేస్తూ ఒప్పారే పశుపతి తపస్సుతో నిర్మలమైన నామనఃప్రదేశంలో కాలిడుగాక!

19. దయాకుల్యా కల్యోన్మిషిత సితపద్మానుగరుచిః
 పురారాతి శ్రీమాన్సుజగపతిభూషోజ్జ్వల తనుః
 మహాకాలః కాలాఽనలతులిత నేత్రద్ధురశిభో
 విభింద్యాన్మే కామం బహుళతర జన్యైకనిగడమ్॥

దయాప్రవాహంలో ప్రాతఃకాలవేళ విప్పారిన పద్మంవలె ప్రసన్నమైనవాడు, త్రిపురాలను జయించినవాడు, సర్వభూషణాలతో మెరిసేవాడు, కాలాగ్నిని తలపించే కంటిమంట కలవాడు, మహాకాలుడు, అనేక జన్మ సముపార్జితమైన నా కామాన్ని హరించుగాక!

20. పినాకీ నాకేశాఽఽదికవిబుధమస్తార్చితపదః
 పదం తత్త్వేఘానాం పరమపద సింహాసనగతః
 సతార్తానాం దుఃఖోపశ మనధురామగ్నహృదయో
 దయాపుల్లః క్రోధం హరతు మమ సంవిత్త్రశమనమ్॥

పినాకాన్ని ధరించి, ఇంద్రాది దేవతలు ఆయన పాదాలకు ప్రణమిల్లగా, అన్ని తత్వాలకూ గమ్యమై, పరమపదసింహాసనంపై ఆసీనుడై, భక్తుల దుఃఖాన్ని శాంతింప జేయడానికి నిత్యంసన్నద్ధుడై విరాజిల్లే శివుడు, దయాప్రపూర్ణుడై, జ్ఞానాన్ని హరించే నా క్రోధాన్ని రూపుమాపుగాక!

21. రాజరాజసఖశృంభూ రాజరాజిత మస్తకః
 రాజీవసమనేత్రాంశో మమ లోభాయితో హరః॥

కుబేరునికి మిత్రుడై, చంద్రవంకను శిరస్తటంపై ధరించి, విప్పారిన పద్మాల వంటి కనులతో వెలుగొందే శివుని మనసారా కాంక్షిస్తున్నాను.

22. నిటలానలనయనాఽపీత

కామః కామవశంగతః

మమ వాఙ్మయమాధుర్యం

దారుకావనగోచరః

తన నుదుటికంటి మంటతో మన్మథుణ్ణి కబళించిన వాడు కామవశుడైనాడు. ఆయన నా కవితా మాధుర్యస్వరూపుడు, దారుకావనంలో దర్శనమిస్తాడు.

23. ఏష చకాస్తి పురస్తాత్

దృశోర్ముహూర్ముహూర్వలితకంఠః

నటనపరః పరమశివ

శ్శివాయితాఽర్థాంగనిచితశృంగారః॥

నా కనుల ముందు శితికంఠుడైన నటనపరుడైన పరమశివుడు మాటిమాటికి కన్పిస్తున్నాడు. ఆయన అర్ధశరీరం పార్వతిగా భాసిస్తూ శృంగారాన్ని స్పష్టం చేస్తున్నది.

24. నిహన్యాన్మాత్సర్యం త్రిపురదహనేద్రీక్షహృదయో

దయావీరశృండీచరణనమనానందకమితా

య ఏవం ధ్యాయంతో విమలమనసః కష్టతపసో

విదుర్యేద్యాంతం తే న విదురపి శైవాగమవిదః॥

త్రిపుర దహనంతో ఆయన హృదయం ఉద్రీక్ష మైంది. ఆయన దయా విరుడు. చండీచరణముల ముందు ఆనందంతో మోకరిల్లుతాడు. ఎంతో కష్టమైన సమాచరించిన విశాల హృదయులు శివాగమవేత్తలు, శివుణ్ణి నిరంతరం గుర్తిస్తూ తెలిసికొన్నారో లేదో!

25. కుంభజన్మముఖమౌనిమండలీ

మండితే నవతమాలకంధరే

గంధవారణ మదాఽపనోదనే

శాంభవే మహసి లీయతే మనః॥

కుంభజన్మ మొదలైన మహామునులు ఆయన్ను పరివేష్టించి ఉంటారు. మండిత తమాల పత్రంలాగా వినీలంగా ఉన్నది. ఆయన గజాసురుని మదాన్ని తాగి మోటి. అట్టి శంభుని తేజస్సునందు నా మనస్సు లీనమౌతున్నది.

26. విపులదృశం విస్ఫుతకవం
మధురాధరమందహాసమాధుర్యమ్।
గిరిజాలోచనకజ్జల
రమణీయం జయతి శాంకరం తేజః॥

నిశాలమైన కన్నులతో అటునిటూ నడయాడే జటాసముదాయంతో అధరంపై మందహాసమాధుర్యంతో పార్వతి కనులకాటుకతో రమణీయమైన శంకరుని తేజస్సు జయిస్తుంది.

27. పార్వతీపదనిక్షిప్తలాక్ష్మారసనిషేవితామ్।
నుమస్తామైందవీం రేఖాం రతలీలారహస్సభీమ్॥

శంకరుని శిరస్సుపై వెలుగొందే చంద్రరేఖకు పార్వతీ పదాల లత్తుక అంటుకున్నది. ఆదిదంపతుల రహఃక్రీడాసఖియైన ఆ చంద్రరేఖను కీర్తించుదాం.

28. కమలకరం త్రిమలహరం
త్రిదశహరం మనసి శమితరుదితభరమ్।
మదనాంతకమనుదివసం
ధ్యాయేమహి యోగిజీవనాధారమ్॥

సూర్యనేత్రుడై కమలాలను వికసింపచేసేవాడు, శరీరవాఙ్మనో మాలిన్యాన్ని హరించేవాడు, దేవతలను శాసింపచేవాడూ, మనస్సులో నున్న దుఃఖభారాన్ని శమింపచేసే వాడూ, మన్మథుణ్ణి హరించినవాడు, యోగి జీవనాధారమైనవాడు- ఆ పరమశివుడు. ఆయనను నిత్యమూ ధ్యానించుదాం.

29. సంవిన్మయే విలీయే
చంద్రామృతమధురితా_లికాపాంగే
గౌరీప్రణయాసారే
కామా_తిగమునిహృదబ్జకాసారే॥

ఆయన జ్ఞానమయుడు, ఆయన నిటలాక్ష్ దృక్కులు చంద్రామృతంతో మధురంగా సిద్ధమైనాయి. ఆయన గౌరీకాంతను ప్రణయవర్షంతో ప్రసన్నం చేస్తాడు. కామాన్ని జయించిన మునులు, ఆయన హృదయ సరస్సులో కమలములలాగా ఉంటారు. ఆ శివుని యందు నేను లీనమౌతాను.

30. లక్ష్మీం తనోతు శశిభూషణపాదయుగ్మం

పారందరీ విమలరల్లకమల్లికాధ్యమ్!

ఆరక్తనేత్రశబరీమృదుగానవాహి

న్యాస్థావితం నిగమవాదసుగంధిలం నః॥

దేవతాస్త్రీల విమలవస్త్రములు మల్లికాపుష్పములవలె అచ్చాదింపగా, కాస్త ఎఱుపెక్కిన కనులతో శబరకాంతలు మధురంగా గానంచేస్తూ, ఆ గానప్రవాహంతో ప్రక్షాళింపగా వెలుగొందు చంద్రశేఖరుని పాదయుగ్మం సంపదను అనుగ్రహించుగాక!

31. యశ్శాస్త్రయోనిరపి భక్తిపథైకగమ్యా

రాత్రించరోఽపి జనుషాం తమసాం నిహంతా

భిక్షాచరోఽపి భృశదానపరాయణో ఽ సౌ

భూయాదనంతమహిమా జగతాం సుఖాయ॥

సకల శాస్త్రాలకు ఉత్పత్తి స్థానీయుడైనా ఆయనను భక్తి మార్గాన్ని అనుసరించే చేరగలము. వల్లకాటిలో రాత్రులందు చరించేవాడైనా ఆయన అనేకజన్మల తమస్సును హరిస్తాడు. భిక్షాటనం చేసేవాడైనా, ఆయన మహాదాత. అనంత మహిమాన్వితుడైన ఆ మహాదేవుడు జగత్తులకు సుఖమును కలిగించుగాక!

32. గోష్ఠీ దేవప్రజానాం వినమితమనసాం సంప్రదాత్రీ సుఖానాం

హర్త్రీ దుఃఖాదిహేతోశ్శివ ఇతి వచసా గీయమానా మహద్భిః॥

సంభిన్నేభేంద్రదంతద్యుతిముషి వపుషి స్థీయమానా త్రినేత్రా

ద్యుంద్యజ్ఞానాత్పరస్తాద్విచరతి మహితా శాంభవీ బ్రహ్మవిద్యా॥

దేవతలనందరినీ కాపాడేదీ, భక్తులకు సుఖాలనుకలిగించేదీ, దుఃఖాదులకు హఠాఘాతమైన వానినన్నింటినీ హరించేదీ, మహాత్ములచే శివనామంతో కీర్తింపబడేదీ, పగలిన ఏనుగుదంతం వలె తెల్లనైన శరీరకాంతి కలిగినదీ, మూడు కన్నులతో నిరాజల్లేదీ సుఖదుఃఖాదులకు అతీతమైనదీ ఐన శాంభవ బ్రహ్మవిద్య లోకంలో గొప్పగా రాణిస్తుంది.

33. పార్వతీస్తనతారుణ్య పరీపాకఫలం స్తుమః॥

వక్షోదేశం మహేశస్య గజాసురకిణాంకితమ్॥

గజాసురమర్దనంలో మహేశుని వక్షస్థలం కాయలు గాచింది. ఆ విశాల వక్షస్థలం పార్వతీస్తనపటుతా పారమ్యానికి లభించిన ఫలం వలెనున్నది. దానిని శిద్ధిచూదాము.

34. మదభరకుచైకపార్శ్వం
మదనమదాటోపవర్తి మధురముఖమ్।
ధనదసఖం కలితసుఖం
విలోకయే మనసి విభ్రమాధారమ్॥

అర్థభాగం స్త్రీరూపమై, మన్మథమదాన్ని ప్రేరేపించే అందమైన ముఖంతో ప్రకాశిస్తూ, మనస్సుకి విభ్రమం కలిగించే, సుఖకరమైన కుబేరమిత్రమైన రూపాన్ని చూస్తున్నాను.

35. మనోనిర్వాణమస్మాకమేకమేవావభాసతే।
కైలాసపర్యతాగారే నటలీలాపరం మహాః॥

మా మనస్సులకు ఆనందం కలిగించే కాంతి ఒక్కటే - అది కైలాస పర్వత గుహలో నాట్యంలో లీనమై ఉన్నది.

36. ఆధారాంబుజవిహరణశీలో
బాధాఽకరభవ విదళనకీలః।
బోధాఽద్భుత నరసీరుహమాళీ
కృపణవృధం మామవతు త్రిశూలీ॥

ఆ త్రిశూలి ఆధారకమలంలో విహరిస్తూ, బాధాకరమైన సంసారాన్ని దహిస్తూ, అద్భుత జ్ఞానపుష్పమాలను ధరిస్తూ పిరికిగుండె వాణ్ణైన నన్ను కాపాడుగాక!

37. మునిమానస గగనాంతరహంసః
జ్ఞానామృతనరసీకలహంసః।
గిరితనయానళినిసితభృంగః
చిరమధివసతు దృశోర్మధురాంగః॥

ఆయన మునిమానసాకాశంలో విహరించే హంస. జ్ఞానామృత నరస్సులో ఈదులాడే హంస పార్వతీరూపకమలాన్ని ఆశ్రయించిన తెల్లని తుమ్మెద. అంతటి మనోహరరూపం కలిగిన శివుడు నా కనులముందు చిరకాలం నిలుచుగాత!

38. మదనాభివర్ధనతనూ
మదమధురౌ కమలబంధురకరౌ చ॥

పుష్కరకచో భజేయం

సివరా లోకైకరక్షణాఽఽకారః॥

వారి శరీరసౌందర్యం మన్మథుని ప్రోత్సహిస్తున్నది. వారు మదంతో అందంగా కన్పిస్తున్నారు. చేతులలో కమల పుష్పాలను ధరించినారు. ఒకరి జటాజూటం పుష్పర మేఘం వలె విస్తరింపగా మరొకరి కేశసంపద పుష్పశంఖం ఉన్నది. లోకరక్షణకై అవతరించిన ఆకారములతో విరాజిల్లే జగత్పితరులను (పార్వతీ పరమేశ్వరులను) భజిసాను.

39. గిరిజాప్రణయాదర్య విలోచన

సరభసవిగలత్కరుణాపూరః॥

మస్తకధృతనీరో మృదుహీరో

పమహసితోఽవతు గుణకూపారః॥

పార్వతీదేవి ప్రణయాలోకంతో హృదయంలో కరుణారసం పొంగెత్తగా గంధుపై గంగను ధరించి, మృదువైన హీరంవలె నిర్మలమైన మందహాసంతో బుగ్గిందే సద్గుణ సముద్రుడైన శివుడు రక్షించుగాక!

40. ధిమిధిమితకమర్లలమర్లననిన

దాని నుగకోమల విచలిత పాదః॥

ప్రతిపదవలనప్రకల్పితవేదః

ప్రతిపదమవతాన్మునిగణబోధః॥

మద్దెల ధిమి ధిమితక ధ్వనుల కనుగుణంగా కోమలంగా పొదాలను
 నృత్యం చేస్తూ, పదఘట్టనంతో వేదాలను సృజిస్తూ, మునులకు జ్ఞానోదయం
 శివుడు ప్రతిపదం తోడె రక్షించుగాక!

41. ఉల్లోకితనయనోద్ధతద్భస్మిన

ముల్లసితాంబరకల్పితమేషుః।

కహకహనినదా ౨ ౨ కబళితలోకః

కాంతో ౨ వతు గిరిశో దళితా౨మః॥

మృత్యున కనుల చూపులతో ఆకాశంలో మేఘాలను కల్పించి, కహకహమనే ధ్వనితో లోకాలను కబళించి, పాపాలను పారద్రోలి ప్రకాశించే శివుడు అతడు!

42. మస్తకచాలితమందాసురణ
 ధంగకణముక్తాంచితఫాలః॥
 నిటలాఫలకాఽఽన్యత్య దభంగా
 గ్నిశిఖాకృత నీరాజనమాలః॥

శిరఃకంపంతో కదిలి, మంద ధ్వనితో ప్రవహించే గంగానది జలబిందువులు ముత్యాల వలె ఆయన ఫాలతలంలో కనిపిస్తున్నాయి. నిటలాఫలకంపై అగ్నిశిఖలే నీరాజన మాలలుగా ఉన్నాయి. (ఆయన రక్షించుగాక!)

43. ధీరవారిధరమంద్రగర్జిత
 స్ఫారగీతనివిరీసదిక్షటః॥
 నాట్యవేగబహుధావదత్పదః
 పాతు మాం రభససంచలత్పటః

నిర్భరమేఘగర్జనంతో దిక్కులు పిక్కటిల్లినాయి. నాట్యంలో వేగంగా కదిలే పదాలు నినదిస్తున్నాయి. ఆ వేగానికి ఆయన ధరించిన గజచర్మపటం సంచలిస్తున్నది. (ఆయన రక్షించుగాక!)

44. సంధ్యాంబుదనిభగంధేభాఽజిన
 విగళితరక్త పరిష్కృతగాత్రః॥
 మామవతాద్ధిరిజాస్తనచూచుక
 మృగమదలహరీసురభిత నేత్రః॥

సంధ్యాకాలమేఘాన్ని తలపించే గజాన్ని సంహరించి నెత్తురోడుతున్న ఆ చర్మాన్ని అందంగా ధరించినాడు. పార్వతీస్సనకస్తూరికాపరిమళంతో ఆయన కన్నులు వెలుగుతున్నాయి. ఆయన నన్ను రక్షించుగాక!

45. చింతిత ఫలసంపాదన
 చింతామణిరమరనికరమస్తమణిః॥
 తాత్త్విక తేజస్సరణిః
 పునాతు మాం కాలకంఠహీరమణిః॥

కోరికలను ఈడేర్చే చింతామణి, దేవతా సమూహానికి మణివంటివాడు. తాత్త్విక తేజస్సును ప్రసరింపజేసేవాడు. ఆ కాలకంఠుడనే హీరమణి నన్ను పవిత్రుని చేయుగాక!

46. పునంతు శ్యామాంగీవిమలతమదంతోపమకలాః
 కళాధామప్రోద్యత్పిరణ నికరాఽఽసారతులితాః।
 వలత్కల్పకోడప్రథితసితదంతవ్యతికరా
 స్త్రీనేత్రస్యోద్ధాసాస్సకలజగదాస్ఫోటనపరాః॥

పార్వతీదేవి దంతకాంతివలె తెల్లనైనవీ, చంద్రుని కిరణములతో పోల్చదగినవీ, ఆదివరాహదంష్ట్రా సమానమైన ధావశ్యము కలిగినవీ, సకల జగత్తులను భేదింప గలిగినవీ ఐన త్రినేత్రుని అట్టహాసాలు పావనము చేయుగాక!

47. కిమేతదవ్యయం వస్తు
 శివనామ్నా ప్రదీపితమ్?।
 కవిమార్గజుషాం నృణా
 మతులం మధువాజ్యయం॥

శివనామంతో వెలుగొందే శాశ్వతమైన ఆ వస్తువేదో తెలియరాదు. కవులందరికీ అది నిరుపమారినమైన, తేనెవలె తీయనైన వాజ్యయము.

48. కల్యాణవిత్తనిధయే కనకాబలేంద్ర
 కోదండకాండపరిఖండితరాక్షసాయ।
 పంచాక్షరీపరమపావనమంత్రవర్ణ
 రూపాయ! ధిక్కుతయమాయ నమో నమోఽస్తు॥

శుభకరమైనసంపదలకు ఆయన ఒక నిధి. మేరుపర్వతాన్ని ధనుస్సుగా తీసుకొని రాక్షసులను సంహరించినవాడు. పరమపవిత్రమైన పంచాక్షరీమంత్ర రూపుడు. అందుముణ్ణి ధిక్కురించినవాడు ఆయనకు నమస్సులు.

49. శేషశైలశిఖరాధి వాసినః
 కింకరాః పరమవైష్ణవా వయమ్।
 తత్రధాపి శశిఖండశేఖరే
 శాంకరే మహసి లీయతే మనః॥

మేము శేషాద్రిపై కొలువైన శ్రీనివాసుని దాసులము. పరమవైష్ణవులము. మేము, చంద్రరేఖను శిరోభూషణంగా ధరించిన శంకరాకృతి కాంతియందే మనస్సును నిలుపుచున్నది.

54. ఓంకార రత్నమకుటా
లంకారశ్శత్రుభయదహంకారః।
వేదాభీర్ఘంకారో
దదాతు మే దర్శనం చిదాకారః॥

ఓంకారం ఆయన రత్న కిరీటానికి అలంకారం. ఆయన హంకారం శత్రు భయంకరం. వేదాలు ఆయన ఘంకారం. ఆయనది చిదాకారం. ఆయన నాకు దర్శనమును అనుగ్రహించుగాక!

55. సంతనోతు మయి సంతతం శివః
సౌఖశాయనికవాసవాదికః।
స్వస్తి నిస్తులమనన్యశాలినీ
యేన చౌపనిషదీ సరస్వతీ॥

ఆయనకు ఇంద్రాది దేవతలు ప్రాతఃకాల శుభాభివాదం చేస్తారు. ఆయన సుఖంకరుడు. ఆయనవలననే ఉపనిషత్సరస్వతి ప్రకాశిస్తున్నది.

56. శ్రీనిధిం ధృతదిగంబరం మహా
కాలముచ్చితజటాపినాకినమ్।
సర్వభూతసుహృదం సనాతనం
శాంతిగంధిలముఖం సమాశ్రయే॥

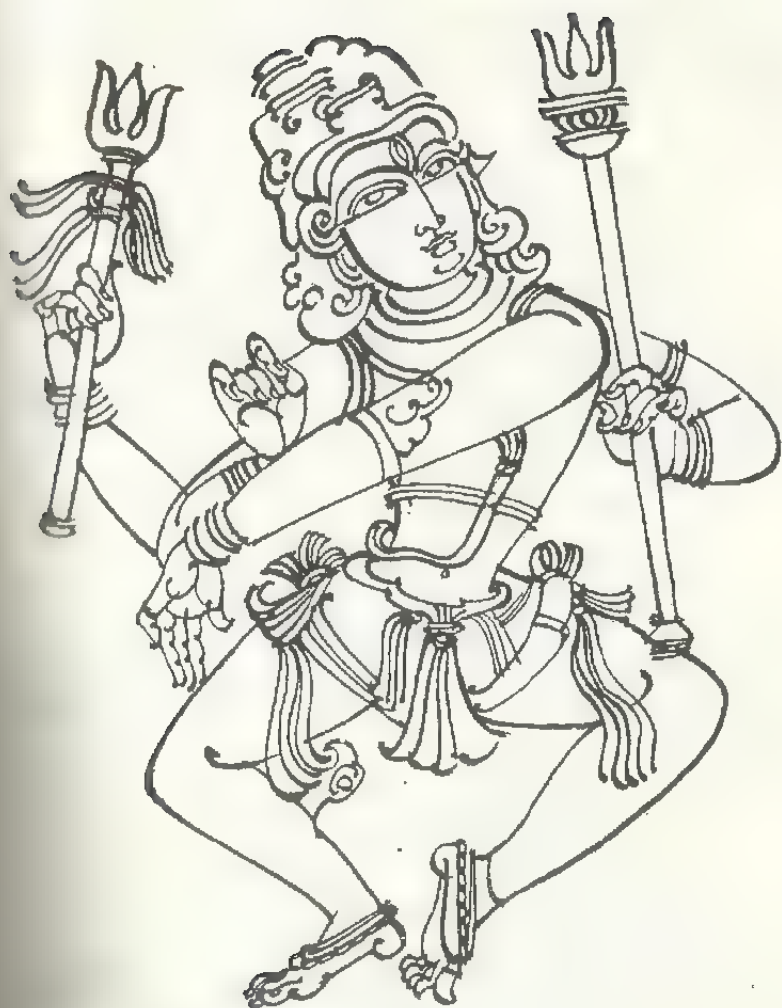
ఆయన సంపదలకు నిధి. ఆకాశాన్ని అంబరంగా ధరించినవాడు. కాలముడు. ఉన్నతమైన జటాజూటంతో, పినాకంతో వెలుగొందేవాడు. సర్వభూతా లు ఆప్తుడు, సనాతనుడు. పరమశాంతమైన ఆయన ముఖారవిందాన్ని సమాశ్రయిస్తాను.

57. దుర్దమేంద్రియ పథాఽతిగమినః
కుంభజన్మముఖపుణ్యయోనయః।
యత్ప్రదద్యయముపేత్య తారితా
స్త్వంగమంగళముమాధిపం భజే॥

ఇంద్రియజయం సాధించిన అగస్త్యుని మహామునులు ఆయన పదము లారాధించి తరించినారు. పరమశుభాస్పదుడైన ఆ మహాప్రభువును భజిస్తాను.

58. అద్భుతం మహదపేతసాధ్యసం
కించిదస్తి కిల వస్తు నిస్తులమ్!
ఇత్యబోధి నిగమైర్ముహూర్ముహూ
ర్యచ్చిదాత్మకముపాశ్రయామహే॥

అద్భుతమై, మహితమై, ఉత్సాహభరితమై ఒక్కారు నిస్తులమైన వస్తువేదియో వివరింపరాకున్నది. ఈ సత్యమును వేదములు గ్రహించినవి. అట్టి చిదాత్మకమైన కాంతిని ఆశ్రయించుదము.

59. విష్ణురేవ జగతాం పరం మహా
నాస్తి కశ్చిదపి సంశయో మమ!
వైష్ణవాగ్రిమపదం వినిందతాం
శంకరం శ్రుతిశతేషు కా గతిః॥

విష్ణువే జగత్తులన్నింటినీ మించిన తేజస్సు అనుటలో నాకు ఎట్టి సందేహమూలేదు. వైష్ణవాగ్రణులలో శ్రేష్ఠుడైన శంకరుని నిందించిన వారికి వేదములందు స్థానమెక్కడిది?

60. శంకరే భువనశంకరేఽపి వా
శ్రీపతౌ శ్రుతిశతాధివాసిని!
భిన్నదృష్టిమవహాయ యోగిన
స్సంతరంతి తమసాం పదం జనిమ్॥

భువనములకన్నింటికి శుభము కలిగించు శంకరుని యందు, వేదములందు కీర్తింపబడిన విష్ణువు నందు భేదభావమునుమాని యోగులు తరిస్తారు. (చీకటినిండిన పుట్టువునుండి విముక్తులౌతారు)

61. అయత్నసంకల్పిత సర్వలోక
మకృత్రిమానాం వచసాం విభావ్యమ్!
అగోచరం బ్రహ్మముఖామరాణా
మానందకందం శరణం వ్రజామి॥

ఆయన లోకాలన్నింటినీ అప్రయత్నంగా సృష్టిస్తాడు. వేదాలు అయనను వర్ణిస్తాయి. బ్రహ్మాది దేవతలకు ఆయన అగోచరుడు. ఆనందస్థానమైన శివుని శరణువేడుతాను.

62. విపశ్చితామవ్యసథీతమార్గ
మపశ్చిమం నిర్మలభక్తిభాజామ్।
కారుణ్యపూరైస్తు వికాసయంతం
విద్యాదికాన్ విశ్వగురుం నమామి॥

పండితులు ఆయనను తెలుసుకోజాలరు. నిర్మలమైన భక్తి కలవారికే ఆయన
సులభుడు. ఆయన తన కరుణాపూరంతో విద్యులనన్నింటినీ వికసింపజేస్తాడు.
విశ్వగురువైన అట్టి శివునకు నమస్కారము.

63. సౌందర్యపుంభావమహీంద్రహారం
కల్పగనీఘద్రవరక్తనేత్రమ్।
విలోకతాం దైవతపుంగవానాం
మనాంసి సద్యస్తరుణీబభూవుః॥

సౌందర్యం పురుషాకృతిని ధరించినట్లు ఆయన ప్రకాశిస్తున్నాడు.
హాసర్పాలను హారాలుగా ధరించినాడు. కల్పవృక్షం నుండి లభించే అసవాన్ని
అతని ఆయన కన్నులు కాస్త ఎత్తిబడినాయి. ఆయనను విలోకించిన దేవతల
మనస్సులు తరుణభావాన్ని పొందినాయి.

64. పరస్పరసమాశ్లేషరసోన్మత్తపరస్పరమ్
కిమవ్యవిదితం ధామ చకాస్తి మమ నేత్రయోః॥

పరస్పరాలింగనంతో రసోన్మత్తమై వర్ణింపరాని కాంతి యేదో నా కన్నుల
ందు ప్రకాశిస్తున్నది.

65. పీతం యక్షసుతాభిరాయతతరైర్నేత్రైరభీష్టాంగజం
సద్యోభిన్నహిమాద్రికానసతటీకస్తూరికాగంధిలమ్।
వీణాగావరసాభితర్పితమనాక్షిద్రాయమాణాంబకం
నాగేంద్రాభరణం నతార్చిహరణం సౌందర్యమీడేమహి॥

యక్షకాంతలు తమ విశాలమైన నేత్రాలతో ఆ సౌందర్యాన్ని అన్వదిస్తున్నారు.
హిమాలయలంకలో విశేషంగా ప్రసరించిన కస్తూరీ పరిమళంతో నిండారింది.
నాక్షిద్రాలతో ఇనుమడిస్తున్నది. భక్తుల బాధలను తీరుస్తున్నది. ఆ సౌందర్యాన్ని
అభ్యర్థింపు. (శివునికి ఆయన సౌందర్యానికి అభేదం చెప్పడం)

66. స్వామిన్ సృష్ట్యాదిమారభ్య మత్సమో నాస్తి పాతకీ!

యది మద్రక్షణే న స్యాః అహోస్యిత్తింభవిష్యతి॥

సృష్టి అరంభమైన నాటినుండి నావంటి పాతకి లేడు. నీవే రక్షింపకున్నచో, ఇక నాకేమౌతుంది? (మరొక గతి లేదని అర్థము)

67. అంగేషు విభ్రమదృశామతిలోలకామాత్

నిర్లజ్జమేవ పశువద్యహుశః ప్రవృత్తమ్

సంస్పృత్య తాని హృదయం పరిదూయతే మే

స్వామిన్! దయాశరనిధే! కరుణాం విధేహి॥

విభ్రమంకలిగించే కాంతల శారీరక సౌందర్యానికి వశుణ్ణై కామాతిరేకంతో పశువువలె ప్రవర్తించినాను. ఆ విషయాన్ని తలుచుకుంటే హృదయం బాధపడి పోతుంది. దయాసముద్రుడవైన శంకరా! నన్ను దయజూడుము.

68. సంభుక్తమేవ సుఖముజ్జితత్వప్రిచిత్తం

రోమంథయిష్యతి పునః పునరిందుచూడ॥

ఇత్థంగుణా భగవతీ భవదీయమాయా

జంతూన్ నిహంతి కుసుమాకృతిఖడ్గికేవ ॥

త్వప్రి కలిగేలాగా సుఖాలను అనుభవించినా, మనస్సు వాటినే నెమరు వేస్తుంటుంది. నీ మాయాస్వభావమది. అది పుష్పాకారంలో ఉన్న ఖడ్గంలాగా జంతువులను సంహరిస్తుంది.

69. పూర్వకర్మపరిపాక మూలకం

భవ్యమస్తు శుచయే సుఖాయ వా

శైవవైష్ణవ పథాః తివర్తినీ

స్యాద్భివే మహసి భక్తివాహినీ॥

పూర్వకర్మ ఫలానుసారంగా జరుగవలసింది మంచియో చెడ్డో జరుగనీ, శైవ వైష్ణవ భేదానికి అతీతమైన భక్తి ప్రవాహము శివకాంతియందు నెలకొనుగాక!

70. ఐందీవరీ దృశి పదే వికచారవిండి

చాంద్రాతపీ శిరసి కంఠతపే చ నీలీ

నిత్యం శివాత్మకతయా ప్రవిభావ్యమానా

కాంతిః కరోతు కృపయా దురితోపశాంతిమ్॥

కనులు కలువ పూవులవలె, పదములు వికసించిన కమల పుష్పాలవలె, శిరస్సున వెన్నెలతో మెడపై నీలకాంతితో ఒప్పారి, శివాత్మకముగా భావింపబడే కాంతి దయతో పాపములను శాంతింపజేయుగాక!

71. విలీనం స్యానందే గతవలనచిత్రాయితతనుం

తుషారాద్రేర్వాతైశ్చలితచికురం కాంతినిచితమ్।

విశలోరస్కం త్యాం సుభగతరపద్మాననయుతం

కదా సంవశ్యేయం ప్రమదజలనిష్యందినయనమ్॥

ఆత్మానందంలో లీనమై కదలికలేని చిత్తరువువలె కన్పిస్తున్నవానిని. హిమాచల మందపవనానికి కేశపాశం కాస్త కదులుతున్నవానిని, కాంతితో మెరుస్తూ విశాల వక్షస్థలంతో పద్మాననస్థుడై మనోహరంగా కన్పిస్తున్న వానిని ఆనందాశ్రవులు జలజలరాలే కన్నులతో ఎప్పుడు చూస్తాను?

72. కైలాసాచలమండనం గిరిసుతాకామానురాగాంకురం

భోగత్యాగనిధిం నదత్పురనదీగానైకలక్ష్మాయితమ్

కించిద్ధానసుధాతరంగితముఖం మందారమాలాయిత

ప్రేమోదారకటాక్షమాదిమగిరాం మాధుర్యమీడేమహి॥

కైలాస పర్వతానికి ఆయన ఒక అలంకారం. పార్వతీ ప్రేమభావానికి మూలం. భాగ్యానికి త్యాగానికి నిధి. గంభీరనాదంతో ప్రవహించే గంగానది ఆయనను గూర్చియే గానం చేస్తున్నది. మందహాసామృతంతో ఆయన ముఖం వెలిగిపోతున్నది. ఆయన గటాక్ష వీక్షణాలు ప్రేమ భరితాలై, మందార మాలలను తలపిస్తున్నాయి. ఆయన, నీడవాక్కుల మాధుర్యం. ఆయనను స్తుతించుదము.

73. అస్తి వస్తు సురసుందరీకన త్రైశ్యమాల్యకలికావిచుంబితమ్।

యైస్తు భావితమిదం వినిర్మితం తైస్సహజననార్జితం తమః॥

దేవతాస్త్రీ కేశభారంలో వెలుగొందే పుష్పకోరకాలు చుంబిస్తున్న వస్తువొకటి ఉన్నది. ఆ వస్తువును భావించి పొందినవారికి జన్మసహస్రాలలో సంచితమైన అనుస్మృతి విడిపోతుంది.

74. రామనామజపకర్మరే శివే
కేశవే శివజపానువర్తిని,
నారదాదిమునయస్తపోధనా
త్రైవవైష్ణవభిదాం వితత్యజాః॥

శివుడు, రామనామ జప పరాయణుడు. కేశవుడు శివజపం చేస్తాడు. ఇది తెలిసిన తపోధనులైన నారదాదిమునులు త్రైవవైష్ణవ భేదాన్ని పరిత్యజించినారు.

75. నాగేంద్రోత్తంసచూడం నటదలకభరం నవ్యరాజీవనేత్రం
పీనస్కంధోరుబాహు ప్రణవపరిచితం బిల్వమాలాభిరామమ్,
వ్యామగ్రహ్యస్తనీభిశ్చబరయువతిభిరీక్ష్మమాణం సరాగం
కైవల్యాఽఽనందవేశ్య స్రవిశతు హృదయే కించిదద్వైత సీమా॥

మహాస్ర్పాలను జటాభూషణంగా ధరించి, కేశపాశాలు కదలగా, అప్పుడే వికసించిన పద్మాలలాగా కనులు వెలుగగా, సమున్నత బాహుస్కంధాలతో బిల్వమాలికలను ధరించి, పీనస్తనశోభితమైన శబరయువతులు ప్రేమావలోకనం చేయగా కైవల్యానందానికి స్థానభూతంగా, అద్వైతపరసీమగా ఒప్పారే వెలుగు నా హృదయంలో ప్రవేశించుగాక!

76. విమల లోచనం విషయమోచనం
విచలితాలకం విశ్వపాలకమ్,
భూతిశోభితం భూతసేవితం
చిదచిదాత్మకం శివముపాస్మహే॥

విమలమైన భావములతో బేసికన్నులతో కదలాడే జటాకలాపంతో భూతసేవితుడై చిదచిదాత్మకుడైన సంపన్నహితమూర్తియైన శివుని ఉపాసిస్తున్నాము.

77. పరమవైష్ణవం పార్వతీధవం
పరశుధారిణం బంధహారిణం,
మదవిఖండనం త్రిదశమండనం
పరపురంజయం ప్రభుముపాస్మహే॥

పరమవైష్ణవుడు, పార్వతీపతి, పరశుధారి, సమస్త బంధములను హరించు వాడు, సకలగర్వాపహరి, దేవసమూహాలంకారుడు, శత్రువులపురములను జయించిన వాడు. ప్రభువు. ఆయనను ఉపాసిస్తున్నాము.

78. ప్రమథనాయకం నయనసాయకం
దివ్యగాయకం దీప్తిదాయకమ్!
శమవిధాయకం సౌఖ్యనేయకం
మదనమర్చినం మృడముపాస్మహే॥

ఆయన ప్రమథులకు నాయకుడు. ఆయన చూపులు బాణాల్లాగా ఉన్నాయి. దివ్యగానాన్ని అలాపిస్తున్నాడు. దీప్తిని కలిగిస్తున్నాడు. శాంతిని అనుగ్రహిస్తున్నాడు. సౌఖ్యాన్ని ప్రసాదిస్తున్నాడు. మన్మథుని మర్తించినవాడు. అట్టి మృడుని (శివుని) ఉపాసిస్తున్నాము.

79. శ్రీతదిగంబరం చికురితాంబరం కాలకంధరం భావబంధురమ్!
భువనసుందరం వైరిణాం దరం రతపురందరం హరముపాస్మహే॥

ఆయన దిగంబరుడు. ఆకాశాన్నంతా జటాజూటంగా మలుచుకొన్నాడు నల్లనిమెడతో, భువనమోహనంగా. శత్రుసంహారం చేస్తూ ఇంద్రసఖుడై సకల భావస్థానమై ఒప్పారుచున్న హరుణ్ణి (శివుణ్ణి) ఉపాసిస్తున్నాము.

80. వేదబోధితం వినయసాధితం
జన్మతారిణం కర్మహారిణమ్!
విధిముఖామరైః సతతసంస్తుతం
విశ్వకారణం భవముపాస్మహే॥

వేదాలవలన ఆయన తత్త్వం అవగతమౌతుంది. యమనియమాదుల నాచరిస్తే ఆయనను సాధింపవచ్చును. ఆయన జన్మచక్రం నుండి విముక్తిని కలిగిస్తాడు. కర్మను హరిస్తాడు. బ్రహ్మాదిదేవతలు ఆయనను నిత్యం స్తుతిస్తారు. ఆయన విశ్వమునకు మూలకారణం ఆ భవుణ్ణి (శివుణ్ణి) ఉపాసిస్తున్నాము.

81. గండోపాంతవికుంజితస్మితభరం కైవల్యభూషాయితం
వీణాగానరసాకులం గిరిసుతాఽఽ శ్లేషోత్పవాఽఽ సంగినమ్!
ధక్కానాదిత శబ్దశాస్త్ర విషయం ప్రాతస్సరస్సంపలత్
శ్వేతస్మీతకుశేశయోపమతనుం నాగేంద్రకృత్తం నుమః॥

ఆయన చెక్కిలి చిరునవ్వుతో వెలుగారుతున్నది కైవల్యం ఆయనకు భూషణం గా ఉన్నది. వీణాగానరసాస్వాదంలో లీనమై ఉన్నాడు. పార్వతీ పరిరంభంతో

అనందాన్ని పొందుతున్నాడు. ధక్కను మోగిస్తూ ఆ నాదంతో వ్యాకరణాన్ని సృజించినాడు. ప్రాతఃకాలవేళ సరోవరంలో కదలాడే విప్పారిన తెల్లని కమలపుష్పాల వంటి శరీరంతో శోభిస్తున్నాడు. ఆయన గజచర్మాన్ని ధరించినాడు. ఆయనను స్తుతిస్తున్నాము.

82. వీతరాగిణమముం నజానతీ
యౌవనోదయవిభిన్నమన్నథా
తస్య నాట్యకలనాఽభికర్షితా
క్షీశ్యతే వనతలీమ కిన్నరీ॥

ఆయన విరాగి అని తెలియక, ఆయన నాట్యమునకు ముగ్ధురాలై యౌవనసహజమైన కామభావంతో వనతలంలో కిన్నరి క్షేశాన్ని అనుభవిస్తున్నది

83. కుముదబాంధవహరిజటాయుతం
కువలయాఽవన ముగ్ధమృదుస్మితమ్।
గిరిసుతావ్రణయార్చితజీవితం
విజయతాం మమ వాఙ్మయవల్లితమ్॥

ఆయన జటలు వెన్నెలకాంతి నిండారి ఉన్నాయి ఆయన చిరునవ్వు కమలపుష్పాల్లాగా మృదువుగా ఉన్నది. పార్వతీవ్రణయానికి ఆయన జీవితం అర్చితమైంది. నా వాఙ్మయంలో నాట్యం చేసే ఆ మహాస్సు విజయమగుగాక!

84. నయనైస్సురాంగనానా
అభిషేత మనుక్షణం స్పృహతరళైః।
హిమనగసానువిహరే
విభావయే కిమపి కిమపి తారుణ్యమ్॥

దేవతాస్త్రీలు కోరికనిండిన తమ కనుచూపులతో అనుక్షణం అభిలషించేదీ, హిమాచలసానువులలో విహరించేదీ, వర్ణింపరానిదీ ఐన ఆ శివతారుణ్యాన్ని భావిస్తున్నాను

85. తుష్కాషంతీ కించిదధ్యాత్మతత్త్వం
పారంపర్యం ప్రాక్తనానాం మునీనామ్।
ముగ్ధేవాంతర్లజ్జయా గాహ్యమానా
జ్ఞాతేఽప్యర్థే వాగ్విమూఢత్వమేతి॥

ప్రాచీన మునిపరంపరచే అనుగ్రహింపబడిన అధ్యాత్మతత్వాన్ని నిరంతరం స్తుతింపగోరుతూ, తెలిసిన విషయాన్నైనా వ్యక్తం చేయడానికి నిండినలజ్జతో వెనుకాడే ముగ్ధవలె నా వాక్కు విమూఢంగా ఉన్నది.

86. మధురిమకణికా మమాఽస్తు చిత్రే
మదనమహీపతిమానమర్హనశ్రీః॥
మునిజనహృదయేషు శం దుహానా
రసతీ వా విధుచంద్రకం దధానా॥

అది మన్మథుని గర్వాన్ని మర్దించిన శుభకరమైనకాంతి. మునిజనులకు సౌఖ్యాన్ని కూర్చేది. చంద్రకళను ధరించేది. ఆ మాధుర్యలేశము నా చిత్తము నందుండు గాక!

87. ప్రణయలులితగౌరీపీనవక్ష స్థితాభ్యాం
ప్రతిపదలలితాభ్యాం పాటలీపాటలాభ్యామ్॥
అతిమధురగతిశ్రీప్రస్నువత్ప్రథతిభ్యాం
శివపదనశినాభ్యాం చిత్తమాతుందిలం నః॥

ప్రణయంలో గౌరీస్తనాలను స్పృశించేవి ప్రతి అడుగునూ సున్నితంగా వేసేవీ, సాగడపూవులవలె ఎఱుపురంగు కలిగినవీ, అతిమృదువైన నడకతో మార్గంనిండా గాంతిని నింపేవీ ఐన శివపదకమలములతో నా మనస్సు నిండిపోయింది.

88. సన్నిధత్రాం హృది స్వర్ణనీకంకణ వ్రాతముక్తామయస్సీతజూటాంకితమ్॥
కిన్నరీవల్లకీగానసంనాటితం భక్తివాఙ్మండనైర్జ్యోతిరాసేవితమ్॥

గంగానదీతరంగబిందువులే ముత్యాలుగా అలంకృతమైన జటాజూటంతో మృగకాంతల వీణగానానికి అనుగుణంగా నాట్యం చేస్తూ భక్తి స్తోత్రాలే భూషణాలుగా నింపబడే శివజ్యోతిస్సు నా హృదయమునందు వసించుగాక!

89. వక్షసి విపులం నయనే చపలం
హృదయే లలితం దయయా కలితమ్॥
నిర్జరదయితాప్రణయప్రసరత్
స్థితవరదిద్ధం జ్యోతిరుపాసే॥

విశాలమైన వక్షస్థలంతో, చపలమైన నేత్రాలతో, దయాపరిపూర్ణమైన హృదయంతో, దేవకాంతల ప్రణయమందహాసంతో వెలుగొందే జ్యోతిస్సును నేనుస్తున్నాను.

90. భక్తసారంగసంహృది పరానందవధూద్యహమ్।

జ్ఞానోదయపరిస్సీతం భాతి శైవం సితాంబుజమ్॥

భక్తులనే తుమ్మెదలకు ఆహ్లాదం కలిగించేదీ, మోక్షకాంత తన కబరిభరంలో ధరించేదీ, జ్ఞానోదయం కాగానే వికసించేదీ ఐన శివరూప శ్వేతపద్మం వెలుగుతున్నది.

91. సమాధివిఘ్నాయ కదా ను మే భవేత్

అహేంద్రకోటీరవికాసి మస్తకమ్।

దయారసస్యంది విశాలలోచనం

ప్రసాదరమ్యాననమైశ్వరం మహాః॥

మహాసర్పాలే కిరీటంగా ప్రకాశించే మస్తకంతో కృపాభరితమైన విశాల నేత్రాలతో, ప్రసన్నమైన ముఖంతో వెలుగొందే ఈశ్వరతేజస్సు ఆవిష్కృతమై నా తపస్సమాధిని ఎప్పుడు భగ్నం చేస్తుందో?

92. కష్టముష్టింపచః కోఽపి సంవర్తతా

మార్తమంజుస్మితస్యిన్నగండస్థలః।

సంయమివ్రాతవాటిమ యో యాచతే

ప్రేమభిక్షాం ధురి ప్రేయసీవంచితః॥

సుకుమారమైన మందహాసంతో, ప్రేయసీవంచితుడెవడో నిష్కించనుడై మునివాటికల ద్వారసీమల ముందు ప్రేమభిక్షను యాచిస్తున్నాడు. ఆయన నా ముందు కన్పించుగాక!

93. నాహం శక్తో వినిర్భేతుమింద్రియగ్రామముద్ధరమ్,

సుఖీ సుఖే తు నిక్తిప్యే లేశం పైనాకతేజసః॥

బలమైన ఇంద్రియ సమూహాన్ని జయించే శక్తి నాకు లేదు. సుఖినై నా సుఖంలో ఆ శివతేజస్సును కాస్త నిలుపుకుంటాను. (నిక్షేపిస్తాను)

94. చుంబతు మన్మతిమాదర

చుళుకితసయనో భుజంగకోటీరః।

వ్యపనీయ మానవసనం

ప్రతిపదమనువర్తిముక్తిశృంగారః॥

సర్పాలే కిరీటంగా వెలుగొందే ఆ స్వామి సాదరముగా నా మనస్సును స్పృశించుగాక! శృంగారపరవశమై ముక్తికాంత లజ్జనువదిలి ఆయనవెంట అడుగులో అడుగునిడుతూ నడుస్తున్నది.

95. సోఽయం లయానుగుణవర్తిత పాదపద్మ
మంజీరమంజుతరపుంజితశింజితేన
మూర్ధాభిషిక్తపదవీం శ్రవసోర్వితన్య
న్నానందవార్ధిరీవ మానసమభ్యుపైతి॥

లయానుగుణంగా పాదపద్మాలను కదిలిస్తూ మధురమైన అందల సవ్వడితో
పినులకు మూర్ధాభిషేకపదవిని కలిగిస్తూ ఆనందసముద్రం వలె ఈయన నా
మనస్సును నిండిపోయినాడు.

96. గౌరీనఖముఖరిత
వీణాగానానురూపభావభరమ్
నందివిమర్శితమర్దల
మస్పృణితమానందరూపమాయాతి॥

పార్వతీదేవీ వీణాగానమునకు అనుగుణమైన భావమును మనస్సున
సంపుకొని నందీశ్వరుడు మ్రోయించిన మద్దెలసవ్వడికి ఆనందమునందిన ఆ
శివుడు (నన్ను) సమీపిస్తున్నాడు.

97. మమ వర్తని ఖేలతాం విభు
ర్మదరాగాఽఽకుల గండమండలః
మదయన్ మమ మానసం ముహూ
ర్ముహూరాశ్లేషసుఖోపబృంహితమ్॥

మాటిమాటికీ నా మనస్సుని ఆలింగనం చేసి మైమరిపిస్తూ చెక్కిళ్ళపై
మరగాం ఒప్పారగా, నా మార్గము నందు శివుడు క్రిడించుగాక!

98. పంచాక్షరీపరమపావనమంత్రవర్ణ
తల్పస్థితే విమలశీతలదేహగేహే
నిర్వాణసీమ్ని మమ జీవితరంగనాథే
ప్రాదుర్భవంతి ధురి చేతసి కేఽపి భావాః॥

పరమపవిత్రమైన మంత్రాక్షరాలతో వెలుగొందే పంచాక్షరియే తల్పంగా
తలపై నేలదేహమనే ఇంటిలో నా జీవితరంగానికి అధినాథుడై మోక్ష సీమగా
నిర్వాణమును సన్నిధిలో నామనస్సునందు విపరింపరాని భావాలు ఉద్భవిస్తాయి.

99. మస్తన్యస్తసుధాంశుహస్త విగలత్ప్రియాపథారాభరో
బాహూదీర్ఘవృదాకునాయకశిరోమాణిక్యనీరాజితః॥
ప్రేమార్ద్రావలనందినిస్మితఝరీరోచిస్సమాలింగితః
కోఽయం కైతవభిక్షుకో హిమగుహావీధీమితో గాహతే॥

జటాతలంలో నడయాడే చంద్రునికిరణాలు అమృతధారను నింపగా, బాహువులపై ఆభరణాలుగా ఉన్న మహాసర్పాల శిరస్సులపై వెలిగే మణులు నీరాజనవిధిని నిర్వహింపగా, పార్వతీమందహాసకాంతి శరీరాన్నంతా వ్యాపించగా ఈ కపటభిక్షువు ఎవడో హిమాచల గుహల్లో తిరుగాడుచున్నాడు.

100. ఉదీతే కాకోలే జలధిభరితే ధూమవటరీ
సురాణాం సందోహేఽవితథబలహాహరవయుజి
తదా సంజగ్రహ ప్రథితమహిమా యో హలహలం
ధునోతు ధ్యాంతం సస్సకలజగదీశః పశుపతిః॥

సముద్రాన్ని కప్పివేస్తూ దట్టమైన పొగ వ్యాపింపగా, దేవతలందరూ హాహా కారాలు చేస్తూ ఉండగా, కాకోల విషం ఉధృవించింది. ఆ హాలాహలాన్ని మహామహి మాన్వితృడైన ఈశ్వరుడు తనలోనికి లాగుకున్నాడు. సకలజగదీశుడైన ఆ పశుపతి మన హృదయములందున్న చీకటిని పారద్రోలుగాక!

101. కల్యాణానాం నిధానం వసనితగగనం గండసంభిన్నహానం
చంచచ్చంద్రాభిరామం శ్రుతిశతయువతీదోహదం రాగహేతోః॥
మూలం ధర్మద్రుమస్య ప్రస్ఫుమరకరుణం ముక్తికాంతాభుజంగం
తం వందే నీలకంఠం మదనమదహరం మాధురీస్థానమేకమ్

ఆయన కల్యాణనిధి. ఆకాశాన్ని అంబరంగా ధరించిన వాడు, గండస్థలంలో మందహాసంతో ఒప్పారేవాడు, వెలుగొందే చంద్రవంకతో అందంగా కన్పించేవాడు, ఉపనిషత్కాంతలను, రంజింపచేసేవాడు, ధర్మవృక్షానికి మూలమైనవాడు, దయారసాన్ని పై జల్లెడువాడు, మోక్షకాంతాప్రియుడు. మన్మథుని మదాన్ని హరించినవాడు. మాధుర్యగుణమునకు స్థానమైన వాడు. ఆ నీలకంఠునికి సమస్కరించుచున్నాను.

102. హైమవతీమణికాంచీ కలకింకిణీనాదసుభగదరహసమ్॥
పూర్వాఽర్థభాగ పర్యా క్రమణోత్సుకవామమీశ్వరం వందే॥

అయన దరహాసం పార్వతీదేవి ధరించిన కాంచీదామమణికింకిణీనాదంవలె మనోహరంగా ఉన్నది. అర్ధనారీశ్వర రూపంలో పూర్వభాగాన్ని వామభాగం ఆలింగనం చేసికొనుటకు ఉత్సాహపడుతున్నది. అట్టి ఈశ్వరునికి నమస్కరించుచున్నాను.

103. అధీతమపి యచ్ఛాస్త్రం నాధీతమివ భాసతే।

యస్య తత్త్వావబోధేన తం నమస్సర్వరూపిణమ్॥

ఎవని తత్త్వాన్ని తెలుసుకుంటే, శాస్త్రార్థ్యయనం యావత్తూ అనధీతప్రాయమై అప్రకృతమౌతుందో అట్టి సర్వస్వరూపుని స్తుతించుదము.

104. ఆప్యసజ్జాటపరికీలితగాంగనీర

తారంగగీతసుఖకుట్మలితాబ్జనేత్ర॥

శ్రీచంద్రశేఖర! దయాఫలితావతార!

కైవల్యపూర! కృపణే కరుణాం విధేహి॥

లావైన జటలమధ్య బిగించిపట్టిన గంగాజల తరంగధ్వని గీతానికి పరవశించి అరమోడుకనులతో ఆనందించే దయాపూర్ణుడవైన చంద్రశేఖరా! మోక్షదాతా! ఈ దీనుని దయతో వీక్షించు.

105. అధీనం సాహిత్యం కరినతపసా లబ్ధమతులం

కవిత్వశ్రీర్వశ్యా సరసతరశబ్దార్థసుభగా।

విభాతి స్యచ్ఛందా మతిరసి చ శాస్త్రైష్వతితరాం

పరం శాంతిశుంభో! కృపణమనసా నాధిగమితా॥

శివా! కరినమైన తపస్సుతో అసమానసాహిత్యం స్వాధీనమైంది. రసాన్వితము లైన శబ్దార్థాలతో సుందరమైన కవితాసంపద వశమైంది. శాస్త్ర విద్యాకౌశలం ఉట్టుపడింది. కాని ఈ దీనునికి శాంతి సమకూడలేదు.

106. రత్నాంచితాంగద యుగీముఖరీకృతాంఘ్రిం

వాచ్యార్థకల్పన విధౌ కలితాబ్జహస్తమ్।

భావానురూపపరికంపితతారహారం

సంధ్యావనర్తి శివతాండవమాద్రియామః॥

రత్నాంగదాల ధ్వనిచే విలసిల్లేపాదాలతో వాచ్యార్థాన్ని అభినయించే హస్తములతో భావానురూపంగా కదులుతున్న తారహారాలతో ఒప్పారే సంధ్యాకాల శివతాండవాన్ని స్తుతించుదాం.

107. సంపుల్లస్థల వద్మాభౌ
 పుత్తానస్థాన శోభినౌ
 సమాధిస్థమహేశస్య
 కరో తామ్రతలౌ మమః॥

సమాధిస్థుడైన శివుని విష్ణువరస హస్తాలు సంపూర్ణంగా వికసించిన మెట్టు తామరల వలె తామ్రవర్ణంతో శోభిస్తున్నాయి. వాటిని స్తుతించుదాం.

108. ఉత్తానతార తరళం
 నిశ్చలీకృతమండనమ్
 చిత్రీకృతశరీరం త
 చ్చివధ్యానసుఖం స్తుమః॥

ఉత్తాన దృష్టితో ప్రకాశిస్తూ చిత్రరూపులవలె నిశ్చలంగా ఉన్న శివుని ధ్యాన సుఖాన్ని స్తుతించుదాము.

109. ఆత్మానమాత్మనావేక్ష్య
 విహసంతం ముహూర్ముహూః
 ముకుళీకృత నేత్రాబ్జం
 ఆదిదేవముపాస్మహే॥

స్వాత్మావలోకనంలో ఆనందమందహాసంచేస్తూ నిమిలితనేత్రుడైన ఆది దేవుని ఉపాసించుదాము.

110. దాక్షాయణీకుచతటీకృతపత్రభంగ
 సంక్రాంతిపల్లవితమాంసలపీనవక్షాః
 రక్షాపరో గుణవతాం చ సురాసురాణాం
 శంభుః పునాతు శ్రుతిగీర్వనితావసంతః॥

పార్వతీస్తనపత్రభంగసంసర్గంతో ఆయన వక్షస్థలం ఎరుపెక్కింది. దేవరాక్షసులను, గుణవంతులను రక్షిస్తాడు. వేదసరస్వతికి వసంతంలాంటివాడు. అట్టి శంభుడు (మనలను) పావనం చేయుగాక!

111. సందీశ్వరప్రహితచాటుకథానుకూల
 సంచాలిమస్తకనటన్పుదుచంద్రరేఖమ్॥

రేఖారథాంగసరసీరుహముద్రితాంఘ్రిం

భూతేశ్వరం హృది కదా ను విలోకయిష్మే॥

నందీశ్వరుని స్తుతిగీతాలను వింటూ ఆనందంతో శిరఃకంపనం చేస్తున్నాడు. అందుకే శిరస్సుపై నున్న చంద్రరేఖ కదలాడుచున్నది. కమలము రథాంగము అదిగాగల శుభకరమైన సాముద్రిక రేఖలతో ఆయన పాదాలు శోభిస్తున్నాయి. ఆయన భూతేశ్వరుడు. ఆయనను నేనెప్పుడు దర్శించుకోగలుగుతాను?

112. దంతావళానురతనుస్రుత శోణశోణి

తా. ౨. ౨. క్తం కపోలయుగళం దధతం పురాణమ్.

వీభత్సకాంతమమరీక్ష్మతచాటువాదం

సర్వేశ్వరం హృది కదా ను విలోకయిష్మే॥

గజానురుని సహరింపగా చిమ్మిన రక్తంతో ఆయన కసోలాలు తడిసి ఎఱ్ఱనైనాయి. రూపం బీభత్సంగా కన్పిస్తున్నది. దేవతాస్త్రీలు స్త్రోతపాలను గానం చేస్తున్నారు. ఆయన సరేశ్వరుడు. ఆయనను నేనెప్పుడు దర్శించుకోగలుగుతాను?

113. హేరంబలంబప్రతిశూర్పరతాళవృంత

సంజాతవాతవిధులై లకకేశభారమ్.

మారాంకురగ్రననభాస్కరఫాలనేత్రం

గౌరీశ్వరం హృది కదా ను విలోకయిష్యే॥

గణపతి శూర్పకర్ణాలతో విసరగా అగాలికి ఆయన జటాజూటం కాస్త కదులుతున్నది. ఆయన మూడవకంటి వలన కలిగిన మండుటెండ మన్మధుడనే అంకురాన్ని మాడ్చివేస్తున్నది. ఆయన గౌరీపతి. ఆయనను నేనెప్పుడు దర్శించుకో గలుగుతాను?

114. కల్పద్రుపల్తవసదృక్పచిమత్కటాక్ష

విభ్రాంతకోణపకరాంజలియుక్తపాదమ్.

యోగీశ్వరాఽభ్యుదితహర్షితసామవేదం

నాదేశ్వరం హృది కదా ను విలోకయిష్మే॥

కల్పవృక్షం చివురుటాకుల కాంతికలిగిన కటాక్షాలకు విభ్రాంతులైన రాక్షసులు ఆయన పాదాలకు అంజలి ఘటిస్తున్నారు. యోగీశ్వరులు అనందంతో సామగానం చేస్తున్నారు. నాదేశ్వరుడైన ఆ శివుని నేనెప్పుడు దర్శించుకోగలుగుతాను?

115. గజాసుర మహాదంత
కుంఠబాధాం వినిర్మమే!
యస్యాష్టహానప్రచయా
స్తం స్మరామో మహానటమ్॥

ఆయన అష్టహాసాలు గజాసుర మహాదంతంతో ఏర్పడిన పోటుబాధను వ్యక్తం చేస్తున్నది. అట్టి మహానటుని స్మరించుదాం.

116. వతతు నభస్తుటతు మహీ
లుఠంతు గిరయశ్చలంతు వారిధయః!
నయమద్య న భీతాః
కాశీపతిరస్తి కా శుచా మనసః॥

ఆకాశంపడిపోనీ, భూమి ముక్కలు కానీ, పర్వతాలు జారపోనీ, సముద్రాలు కదిలిపోనీ, మేమిప్పుడు భయపడం. కాశీపతి ఉండగా మనస్సుకి బాధ ఎక్కడిది?

117. కామినీగండ యుగళీ
పాండోర్నిజతనుత్విషః!
సంస్మరామః పురారాతేః
పునరుక్తీకృతం స్మితమ్॥

ఆయన శరీరకాంతి కామినీగండస్థలంవలె తెల్లగా ఉన్నది. ఆయన మందహాసం ఆ తెల్లదనాన్ని ద్విగుణీకృతం (పునరుక్తం) చేస్తున్నది. ఆ పురారాతిని (శివుణ్ణి) స్మరించుదాం.

118. యా ప్రేమమండనవతీ కృపయా సనామ్నీ
మచ్చిత్రసీమ పరతత్త్వమయం చకార
తాం మన్మహే వికసితోత్పలపత్రలీలాం
సౌధారసీమభినవామివ తుల్యశీలామ్॥

ప్రేమయే అలంకారంగా, దయయే పేరుగా, అమృతరసంవలె మధుర స్వభావమై వికసించిన కమలపుష్పములవలె మనోహరంగా ఉన్న ఆ శివతత్త్వాన్ని భావిస్తున్నాను.

119. వర్ధతాం శివసాహిత్య మాకల్పం నిర్నిబంధనమ్
సాయంకాలనమాపుల్లమల్లిపుష్పౌపమద్యుతి॥

సాయంకాలంలో వికసించిన మల్లెపూవులవలె వెలుగొందే శివసాహిత్యం
స్వతంత్రంగా కల్పాంతందాకా వర్ధిల్లుగాక!

120. శివేన దత్తం సాహిత్యం
శివాయైవ నివేదితమ్!
వర్షంతి హి పయో మేఘాః
పునస్తత్రైవ వార్షిజమ్॥

సముద్రం నుండి జలాన్ని గ్రహించి మేఘాలు మళ్ళీ అక్కడే వర్షించినట్లుగా
శివుడనుగ్రహించిన సాహిత్యాన్ని శివునికే నివేదించినాను.

121. అష్టాక్షరీజపరాయణమానసేన
శైవాగమాఽఽ కలనపుంభితసంభ్రమేణ।
నారాయణేన రచితం నవచంద్రభూష
కర్ణామృతం జయతు కామగవీనదృక్షమ్॥

అష్టాక్షరీ జపపరాయణ మనస్కుడు, శైవాగమాలను అపోశనం పట్టినవాడు
అన నారాయణుడు వ్రాసిన ప్రతిపచ్చంద్రకలాశోభిత శివకర్ణామృతము కామధేనువు
వంటిది. జయించుగాక!

